

RAMBOLL

Miljökonsekvensbeskrivning till "Översiktsplan 2020–2040"

Staffanstorps kommun

Godkänd i KS 20210324

Granskningshandling

Miljökonsekvensbeskrivning till Översiktsplan 2020–2040

Datum	2020-12-10
Uppdragsnummer	1320031204-002
Utgåva/Status	Granskningshandling

Adelina Osmani	Sofia Elg	Mattias Bååth
Uppdragsledare	Handläggare	Granskare

Ramboll Sweden AB
Lokgatan 8
211 20 Malmö
Telefon 010-615 60 00

Sammanfattning

En miljökonsekvensbeskrivning är enligt 6 kapitlet i miljöbalken ett dokument som sammanfattar de konsekvenser ett planförslag kan komma att medföra för miljön, samt beskriver hur de olika miljöaspekterna tagits in i planeringen och hanterats. Miljökonsekvenserna för de ämnesområden som bedömts som mest relevanta för planområdet beskrivs särskilt, och slutligen ger miljökonsekvensbeskrivningen en sammanfattande bedömning av planens genomförande.

Kommunen har bedömt att förslag till ny översiktsplan kan medföra risk för betydande påverkan på miljöaspekterna stads- och landskapsbild, kulturmiljö, naturmiljö, vatten, rekreation, trafik och tillgänglighet, buller, luftkvalitet, hälsa, samt risk och säkerhet. Med hänsyn till detta har en MKB upprättats för att sammanfatta planförslaget konsekvenser för de relevanta miljöaspekterna.

Planförslag

Planförslaget till ny översiktsplan är framtaget av Staffanstorps kommun och omfattar hela kommunen. Tidsperspektivet för översiktsplanen är fram till år 2040. De planer som finns för exploatering inkluderar bostadsbebyggelse, stadsmässig bebyggelse, verksamheter samt rekreativstråk. Planen tar också hänsyn till fornlämningsområdet vid Uppåkra och områden med höga naturvärden.

Förslaget till ny översiktsplan för Staffanstorps kommun beskrivs i en plankarta där områden för framtida exploatering illustreras. Fokus ligger på att utveckla områden främst i stationsnära lägen. Utöver det ska planerad bebyggelse inte uppföras i strid med riksintressen, och ny enstaka bebyggelse ska anpassas till den befintliga bebyggelsen samt kulturmiljön och odlingslandskapet. Vidare identifieras befintliga stråk för infrastruktur som finns idag eller som ska byggas. Det tillkommer till exempel rekreativstråk mellan tätorter och områden med höga naturvärden. Byggnation sker i Staffanstorps tätort, i Hjärup, i Nordanå samt i Flackarp-Höjebromölla. Översiktsplanen satsar tydligt på förstärkning av gröna stråk och förtätning i befintlig bebyggelse.

Nollalternativ

Nollalternativet för den aktuella planen är en reviderad och bantad version av kommunens gällande översiktsplan – Framtidens kommun, perspektiv 2038, antagen 2009-11-30. Gällande översiktsplan bedöms inte kunna utgöra ett realistiskt nollalternativ bland annat eftersom utbyggnader på jordbruksmark enligt markanvändningskartan i gällande översiktsplan inte kan förväntas vara möjlig fullt ut med hänsyn till att jordbruksmarken värderas högre idag än för 10 år sedan. Simrishamnsbanan prioriteras inte heller längre i den regionala infrastrukturplanen, och utbyggnad enligt nollalternativet sker därför med enbart en viss förstärkning av kollektivtrafiken.

Nollalternativet har samma tidshorisont som den aktuella planen och används som referensalternativ i konsekvensbedömningen.

Innehållsförteckning

1.	Inledning	7
1.1	Bakgrund och syfte	7
2.	Planprocess och miljöbedömning	8
2.1	Metod och bedömning av konsekvenser	8
2.2	Avgränsningar	10
3.	Mål och krav	10
3.1	Miljömål	10
3.2	Miljö kvalitetsnormer	11
4.	Planförslag	12
5.	Nollalternativ	15
6.	Övergripande förutsättningar	17
6.1	Kommunal planering	17
6.2	Regional planering	17
6.3	Riksintressen	19
7.	Områdesspecifika förutsättningar och konsekvenser	20
7.1	Stads- och landskapsbild	20
7.2	Kulturmiljö	23
7.3	Naturmiljö	26
7.4	Vatten (kvalitet)	30
7.5	Rekreation	39
7.6	Trafik och tillgänglighet	41
7.7	Buller	44
7.8	Luftkvalitet	46
7.9	Risk och säkerhet	51
7.10	Hälsa	57
8.	Samlad bedömning	60
8.1	Sammanfattande miljökonsekvenser	60
8.2	Avstämning mot miljömål	62
8.3	Avstämning mot miljö kvalitetsnormer	66
9.	Fortsatt arbete	67
10.	Sakkunskap	67
11.	Källförteckning	68

1. Inledning

Enligt 6 kapitlet miljöbalken ska en översiktsplan omfattas av en miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) om planen kan antas medföra betydande påverkan på miljön. I MKB:n ska miljökonsekvenserna av planen hanteras.

1.1 Bakgrund och syfte

Syftet med MKB:n är att ta fram en samlad bedömning av planens inverkan på miljön, människors hälsa och resurser som mark och vatten. Arbetet med miljöbedömning och MKB innebär att miljöaspekter och miljöåtgärder integreras i arbetet med att ta fram planen så att en hållbar utveckling främjas för att bland annat uppfylla uppsatta miljömål och krav i gällande lagstiftning. MKB:n utgör ett beslutsunderlag för kommunens politiker inför antagande av planen, men syftar också till att ge allmänheten och berörda tjänstemän en samlad bild av planens miljökonsekvenser.

Miljöbedömningen är en process som identifierar och värderar miljöaspekter av ÖP. MKB:n utgör den dokumenterande delen av miljöbedömningsprocessen. I MKB:n beskrivs och bedöms konsekvenserna av planens genomförande. Fokus ligger på de delar av planförslaget som av kommunen bedömts medföra betydande miljöpåverkan.

2. Planprocess och miljöbedömning

2.1 Metod och bedömning av konsekvenser

En MKB är både ett dokument och en process. Processen kring MKB ska integrera miljöaspekterna i planeringen så att en hållbar utveckling främjas. Arbetet med MKB ska ge möjlighet till en ökad insyn för myndigheter, enskilda, allmänhet och organisationer och därmed bidra till ett breddat kunskapsunderlag.

Ett MKB-dokument beskriver planförslagets påverkan på miljö, människors hälsa och hushållningen med naturresurser. Dokumentet är ett beslutsunderlag för detaljplan eller översiktsplan och fungerar rådgivande.

MKB ska belysa vilka konsekvenser som kan uppstå om planen genomförs och vad som är viktigt att tänka på i den fortsatta planeringen för att undvika eller begränsa påverkan på omgivande miljö. För att bedöma vilka miljökonsekvenser som uppstår jämförs föreslagen plan med en situation utan att planen genomförs, ett så kallat nollalternativ (se vidare i avsnitt 5).

Konsekvenserna av planförslaget och nollalternativet bedöms utifrån inverkan på olika aspekters miljövärden (Tabell 2 och 3). I MKB:n beskrivs både positiva och negativa konsekvenser. Storleken på konsekvensen är beroende av hur många som berörs, miljövärdets betydelse, samt hur stor förändringen bedöms bli. Miljövärdet är beroende av om miljöintresset har nationella, regionala eller lokala värden. Detta innebär att en måttlig effekt på ett objekt av litet värde kan bedömas som en liten konsekvens, medan en liten effekt på ett objekt av stort värde kan bedömas som en måttlig konsekvens.

Tabell 2. Kriterier för bedömning av konsekvenser.

	stor +/- förändring	måttlig +/- förändring	liten +/- förändring
stort miljövärde	mycket stor konsekvens	stor konsekvens	måttlig konsekvens
måttligt miljövärde	stor konsekvens	måttlig konsekvens	liten konsekvens
litet miljövärde	måttlig konsekvens	liten konsekvens	mycket liten konsekvens

Om det finns gällande riktvärden, miljökvalitetsnormer eller liknande görs en avstämning mot dessa. Konsekvensbedömningen omfattar det som är reglerat i planen, dvs. den planerade markanvändningen och skadeförebyggande åtgärder. Kumulativa (samlade) effekter beskrivs under respektive sakområde i de fall det är relevant.

Inom de ämnesområden där det är aktuellt anges inarbetade åtgärder respektive förslag på ytterligare möjliga åtgärder. Inarbetade åtgärder är sådana som finns

med i planförslaget och som utgjort förutsättning vid konsekvensbedömning. Ytterligare möjliga åtgärder är sådana åtgärder som inte tagits upp i samrådshandlingen men som kan påverka områdets utveckling positivt ur miljösynpunkt och därför föreslås i Miljökonsekvensbeskrivningsdokumentet. Förslag på ytterligare åtgärder som identifierats under arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen i samrådsskedet har kontinuerligt arbetats in i planprocessen.

Tabell 3. Förklarande text om graden av konsekvenser.

Grad av konsekvens	Förklaring
mycket stor negativ konsekvens	<p>Stor påverkan på högsta värde som exempelvis Natura 2000-område, riksintresse, naturreservat, skyddsvärda arter och liknande.</p> <p>Påverkan bedöms så omfattande att den har avsevärda effekter på värdet i området. Värdet försvinner eller påverkas i mycket hög grad. Många människor drabbas.</p>
stor negativ konsekvens	<p>Stor påverkan på exempelvis riksintresse, naturreservat, område med skyddsvärda arter och liknande.</p> <p>Påverkan bedöms så omfattande att den har stora effekter på värdet i området. Värdet försvinner inte, men påverkas i hög grad. Många människor drabbas.</p>
måttlig negativ konsekvens	<p>Begränsad påverkan på exempelvis område i kommunalt naturvårdsprogram och liknande.</p> <p>Påverkan bedöms medföra måttliga negativa effekter för värdet i området. Värdet försvinner inte, men minskar i omfattning eller kvalitet. Relativt få människor drabbas.</p>
liten eller mycket liten negativ konsekvens	<p>Liten påverkan på exempelvis skogsbacke i närhet till bostäder.</p> <p>Påverkan bedöms medföra små negativa effekter för värdet i området. Värdet försvinner inte, men kan påverkas något vad gäller kvalitet eller omfattning. Få människor drabbas.</p>
positiv konsekvens	<p>Förbättrad situation för miljövärde eller intresse.</p> <p>Påverkan kan vara i skalan liten, måttlig, stor. Värdet ökar i omfattning genom att exempelvis en bostad byggs bort, tillgängligheten till värdet ökar avsevärt eller liknande.</p>

2.2 Avgränsningar

2.2.1 Geografisk avgränsning

En MKB behöver avgränsas på ett sådant sätt att den endast behandlar relevanta områden. I detta fall utgörs den geografiska avgränsningen av kommunen, det vill säga samma område som omfattas av den aktuella översiktsplanen (Figur 1). I en del fall är det relevant att gå utanför den aktuella geografin i bedömningen, ett s.k. influensområde. Det gäller framförallt påverkan på vatten, luft och trafikrelaterade konsekvenser där exempelvis föroreningar kan spridas långväga.

2.2.2 Innehållsmässig avgränsning

Innehållet i en MKB avgränsas till att omfatta de aspekter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Den innehållsmässiga avgränsningen har för den aktuella översiktsplanen bedömts omfatta områdena stads- och landskapsbild, kulturmiljö, naturmiljö, vatten, rekreation, trafik och tillgänglighet, buller, luftkvalitet, hälsa samt risk och säkerhet.

2.2.3 Avgränsning i tid

En MKB avgränsas i tid för att avgränsa och bedöma de effekter av en plan som är relevanta. För den aktuella översiktsplanen har avgränsningen i tid satts till planens tidshorisont, det vill säga 2040, fram till vilket år planen antas följa samma inriktning.

3. Mål och krav

3.1 Miljömål

Regeringens mål för miljöarbetet är att lämna över ett samhälle till kommande generationer där stora miljöproblem är lösta. Detta innebär att man ska hushålla med resurserna så att nästa generation får, minst lika goda förutsättningar som nuvarande generation socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Riksdagen har beslutat om 16 miljö kvalitetsmål (miljömål) för att nå målet med miljöarbetet och få en mer hållbar samhällsutveckling. Många av miljömålen kopplar till olika ekosystemtjänster och deras värden.

Skåne län har regionala miljömål som utgår från de nationella. Ett åtgärdsprogram har tagits fram för Skåne län. Det syftar till att förbättra det regionala miljö tillståndet och skapa förutsättningar för att nå de regionala miljömålen. Åtgärdsprogrammet tar upp skånska utmaningar och anger prioriterade åtgärder för att nå angivna miljömål. (1) För att öka förutsättningarna att nå miljö kvalitetsmålen och målbilden för 2030 har ett regionalt åtgärdsprogram antagits vilket sträcker sig till 2020 och utgör en del av det samlade miljöarbetet i länet. De åtgärder som inkluderas i programmet kan utgöra underlag i till exempel fysisk planering som översiktsplaner.

De åtgärder som prioriterats i det regionala åtgärdsprogrammet är: Hållbara transporter i Skåne, Hänsyn till Skånes hav, sjöar och vattendrag, Hushållning med Skånes mark- och vattenresurser, Skydd av Skånes natur- och kulturvärden, och Hållbar konsumtion i Skåne.

De nationella miljömål som har bedömts vara relevanta för den här MKB:n är:

- Begränsad klimatpåverkan
- Grundvatten av god kvalitet
- Ett rikt odlingslandskap
- Frisk luft
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Myllrande våtmarker
- God bebyggd miljö
- Giftfri miljö
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt växt- och djurliv

3.2 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är juridiskt bindande styrmedel som regleras i miljöbalkens femte kapitel. En miljökvalitetsnorm ska tas fram på vetenskapliga grunder och ange den miljö kvalitet som människan och/eller miljön kan anses tåla. För närvarande finns miljökvalitetsnormer för:

- Luftkvalitet (utomhusluft) omfattande kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, bensen, kolmonoxid, bly, partiklar och ozon
- Buller
- Fisk- och musselvatten
- Vattenförekomster

MKB:n hanterar en översiktlig avstämning mot MKN, främst då miljökvalitetsnormerna för buller, luftkvalitet och vattenförekomster vilka bedöms vara de normer som är av relevans för den konsekvensbeskrivna planen.

4. Planförslag

Arbetet med att ta fram den aktuella översiktsplanen har inneburit att olika exploateringsalternativ och scenarios har studerats och varit en del av tillblivelseprocessen. Olika lokaliseringsalternativ har vägts mot varandra i processen, och det aktuella planförslaget är resultatet av denna vägning. En del av processen har också inneburit att den tidigare föreslagna fördjupade översiktsplanen (FÖP) vid Flackarp-Höjebromölla har uteslutits och istället inkorporerats som ett område i den aktuella översiktsplanen.

Den aktuella översiktsplanen syftar till en långsiktigt hållbar utveckling av Staffanstorps kommun genom bland annat hushållning av mark och resurser (Figur 1). Kommunen har i sin planering tagit fasta på att all mark inom kommunen är värdefull och har höga värden både för landskapsbilden och för jordbruket då stora delar av kommunen utgörs av högvärdig jordbruksmark.

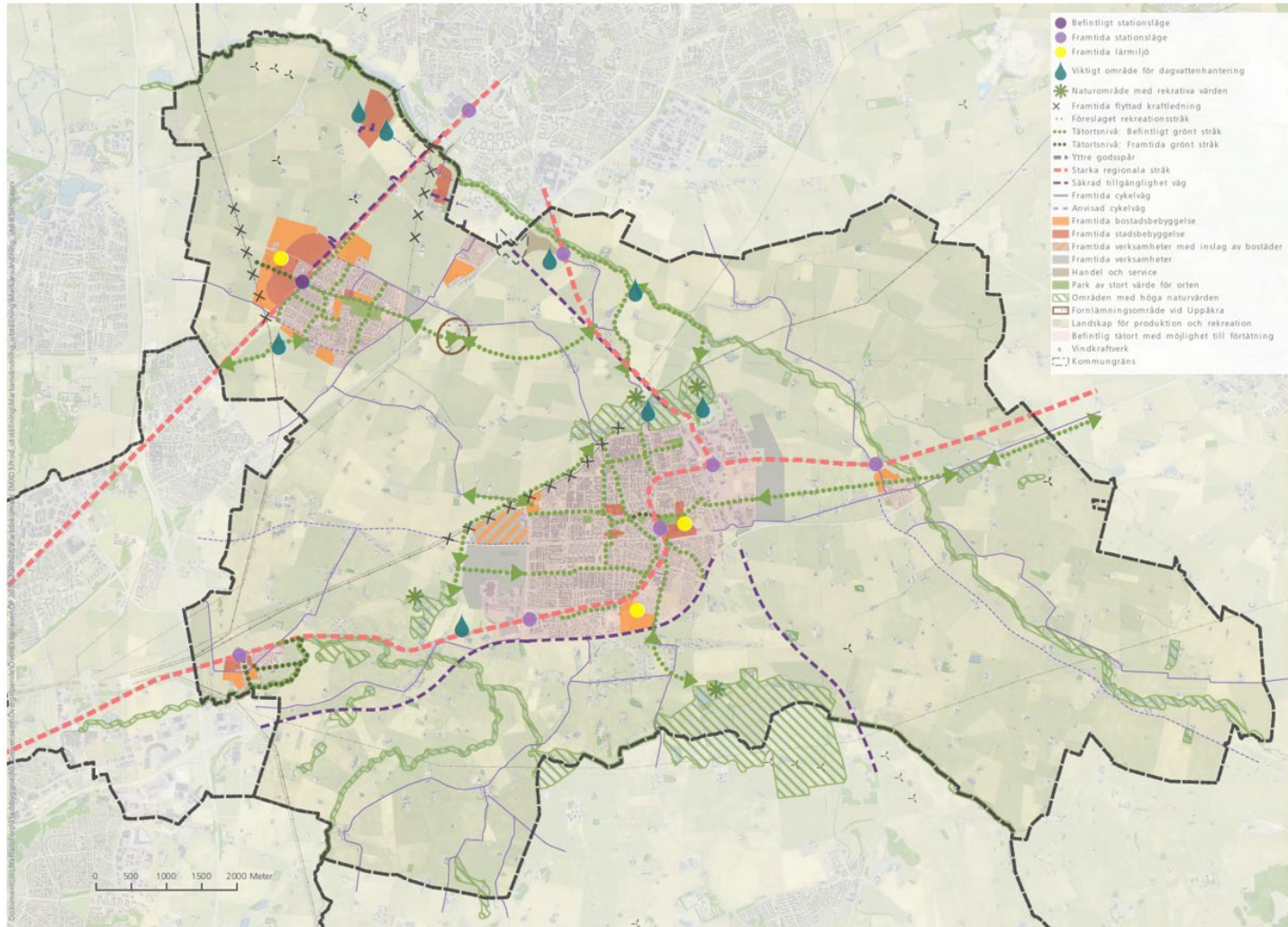
För att tillgodose kommunens behov av bostäder och arbetsplatser/verksamheter har kommunen därför i första hand valt att koncentrera utbyggnadsområden i närheten av befintliga orter och i kollektivtrafiknära lägen. Utveckling av spårbunden trafik kommer att ske i och med utbyggnad av Södra stambanan till fyrspår. Kommunens behov av bostäder och arbetsplatser/verksamheter förväntas delvis vara möjliga att lösa genom förtätningar inom befintliga orter, såsom i Hjärup och Staffanstorp samt genom utveckling vid Flackarp-Höjebromölla som är belägen i kommunens nordöstra delar mot Lund. I Flackarp planeras ny bostadsbebyggelse och i Höjebromölla planeras ett handelsområde i ett blivande kollektivtrafiknära läge. Utvecklingen vid Flackarp-Höjebromölla planeras i mycket mindre arealer än vad som utpekades i den tidigare föreslagna FÖP:en som nu inarbetats i planförslaget. Målet för befolkningstillväxten i Staffanstorps kommun är satt till 40 000 invånare år 2040 och planförslaget siktar därmed på att möjliggöra byggande av omkring 7000 nya bostäder fram till år 2040. Detta innebär att en total yta på 287 ha tas i anspråk för utbyggnad i planförslaget, varav 132 ha avser bostäder och 155 ha avser verksamheter. För jämförelse med nollalternativet, se Tabell 4.

Hållbarhetsfrågorna har tagit stor plats under arbetet med att ta fram kommunens översiktsplan, varför frågor som kollektivtrafik varit utslagsgivande för delar av utvecklingsområdena. Till exempel villkoras utveckling i bland annat Nordanå och handelsområde i Höjebromölla, med att det ska tillskapas goda kollektivtrafikförbindelser för att underlätta bland annat arbetspendling till och från orten. Superbusskonceptet ("Superbuss på banvallen") i form av högkvalitativt kollektivtrafikstråk är en del i kommunens arbete med goda kollektivtrafikförbindelser. Detta gäller för både sträckningen längs med Simrishamnsbanan (dvs. Malmö-Staffanstorp-Kyrkheddinge-Dalby) och sträckningen Staffanstorp-Lund.

Kommunens planförslag syftar till en långsiktig hushållning av mark och detta blir tydligt då bebyggelse främst planeras tillkomma i anslutning till eller inom

befintliga samhällen och bebyggelse. Denna hållning medför exempelvis att spridd bebyggelse i landskapet och tomtutmätning av främst jordbruksmark försvåras.

Dagvattenhantering är en viktig fråga i planeringen av det framtida Staffanstorp, där klimatförändringar framförallt har inneburit att det i planförslaget inkluderas dagvattenhantering med hållbara lösningar som lokal fördröjning av dagvatten inom allmänna ytor i utbyggnadsområdena.

Figur 1 Illustrerar planförslaget inom Staffanstorps kommun. Markanvändningskartan till planförslaget för "Översiktsplan 2020–2040" inkluderar bland annat föreslagna utbyggnadsområden, befintliga och nya stationslägen, gröna stråk samt områden med höga naturvärden. Karta från Staffanstorps kommun, 2020.

5. Nollalternativ

Ett nollalternativ är ett referensalternativ för att bedöma ett planförslags övergripande konsekvenser. Nollalternativet ska ha samma tidshorisont som planförslaget och beskriva utvecklingen om den nya översiktsplanen inte blir aktuell. I det aktuella fallet handlar det om utvecklingen i Staffanstorps kommun fram till år 2040 om planförslaget inte antas.

Syner av byggande på jordbruksmark har förändrats och jordbruksmark får endast tas i anspråk för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Kommunens gällande översiktsplan (ÖP) bedöms därmed inte som ett genomförbart nollalternativ till planförslaget. Ändrade planeringsförutsättningar för det regionala stråket mellan Malmö och Lund, samt att Simrishamnsbanan inte längre prioriteras i den regionala infrastrukturplanen medför också till att gällande ÖP inte bedöms som fullt ut genomförbar.

Nollalternativet innebär att bebyggelsen i kommunen ökar, men inte i samma utsträckning som beskrivs i gällande ÖP (se Tabell 4). Detta beror på att stora arealer förmodligen inte kommer kunna detaljplaneras och bebyggas på grund av omvärdering av jordbruksmark och konflikt med kraftledningar och större vägar. Merparten av dessa arealer ligger på jordbruksmark utanför Staffanstorps nuvarande tätort samt en mindre del i Kyrkheddinge. Större delen av verksamhetsområdet Hjärnbyn i södra Hjärup och ytterligare ett verksamhetsområde vid Kyrkheddinge bedöms heller inte kunna bebyggas.

Tabell 4: Utbyggnadsområden på jordbruksmark (ha) i tidigare nollalternativ som utgörs av gällande ÖP, jämfört med justerat nollalternativ i planförslaget där syner på exploatering av jordbruksmark har förändrats. Tabellen visar även utvecklingen i planförslaget (Översiktsplan 2020–2040).

Nollalternativ (gällande ÖP)		Nollalternativ i planförslaget		Översiktsplan 2020–2040 (utställning)	
Bostäder (ha)	Verksamhet (ha)	Bostäder (ha)	Verksamhet (ha)	Bostäder (ha)	Verksamhet (ha)
334	191	203	141	137	155

Nollalternativet i planförslaget innebär att utbyggnad i stationsnära lägen prioriteras med hänsyn till att exploatering av jordbruksmark ska begränsas i kombination med ett maximalt utnyttjande av stationsnära lägen för att nå flera miljömål. Hjärup ingår i strukturbilden för regionala noder och strategiska stadsutvecklingsområden mellan Malmö och Lund. (49)

Planerna att åter trafikera Simrishamnsbanan med persontrafik som tidigare varit aktuellt är inte längre prioriterad i den regionala infrastrukturplanen, och kommer

därmed inte att kunna byggas inom planperioden. Utbyggnaden i kommunen sker därför enbart med en viss förstärkt kollektivtrafik (Södra stambanan).

Nollalternativ innebär sannolikt en lägre tillväxt och därmed ett sämre utgångsläge för finansiering och utveckling av övergripande grönstruktur och förstärkning av kollektivtrafik (såsom spårbuss på Simrishamnsbanans banvall).

Trafiken i kommunen kommer att öka i relation till den ökade befolkningen och kan också komma att påverkas av kommande utbyggnad i grannkommuner, med ökad genomfartstrafik som följd.

De detaljplaner som redan är antagna bebyggs i relativ närtid.

Utvecklingsområden som ännu inte är detaljplanlagda bebyggs senare och är anpassad till ett byggande av cirka 4 800 bostäder inom planperioden 2040, vilket innebär cirka 28 500 invånare (totalt i kommunen).

Verksamhetsområdena kring Staffanstorp byggs successivt ut. Delar av områdena kan komma att få ökad handel beroende på de i samhället rådande trender där många centrumnära verksamhetsområden successivt växlar om sin verksamhet mot mer handel.

Dagvattenhanteringen inom kommunen förväntas i nollalternativet vara ungefär densamma som idag, där dagvattenhantering för enskilda projekt kan komma att genomföras och anläggas. Däremot utförs inga kommunövergripande åtgärder. De åtgärder som utförs i form av enskilda projekt får däremot ta hänsyn till nya branschstandarder kring dimensionering som tillkommit sedan gällande ÖP antogs, samt nya lagar och kunskapsunderlag kring dagvatten och skyfallshantering.

Naturområdena i kommunen i nollalternativet är desamma som idag. Det innebär att möjligheterna till rekreation inom kommunen är ungefär desamma som idag. Inga större åtgärder förväntas i nollalternativet som kan komma att påverka naturområden.

6. Övergripande förutsättningar

6.1 Kommunal planering

Det som styr markanvändningen i kommunens gällande ÖP, *Framtidens kommun – perspektiv 2038*, är närhet till spårburen kollektivtrafik och det medel som genomsyrar planen för att nå framtidens mål är hållbar och ansvarsfull tillväxt. Avstånd till station eller hållplats är det som främst avgör var förtätningar av bebyggelsen är aktuell.

Gällande ÖP redovisar planerad markanvändning för delområden Flackarp, Uppåkra, Kyrkheddinge, Nordanå, Mölleberga, Esarp och Staffanstorps tätort. Planen inkluderar även fördjupningar av översiktsplanen för Kyrkheddinge, Nordanå och Hjärup.

I gällande ÖP är målet att befintliga tätorter utvecklas och att marken utnyttjas effektivt i stationsnära lägen. De större samhällena utvecklas för att fler ska få kontakt med odlingslandskapet, med till exempel fler landsbygdsnäringar. Målet är att utveckla landsbygden samtidigt som kommunen hushållar med, samt skyddar odlingslandskapet. Tillgänglighet till naturområden/landskapsparkar ska förbättras med främst grönstråk och parkytor i samband med utveckling av olika bostadsområden, exempelvis det större utvecklingsområdet vid Höje å.

Inom karaktärsområdena på landsbygden anpassas ny bebyggelse efter befintlig bebyggelse, kulturmiljö och odlingslandskap. Ny bebyggelse lokaliseras också på landsbygden i huvudsak till befintliga byar och husgrupper och ingenstans i kommunen får byggnader uppföras i strid med riksintresse. (2)

Förslaget till den nya översiktsplanen innebär att färre delområden kommer att utvecklas jämfört med gällande översiktsplan. I den nya översiktsplanen ska ny bebyggelse utvecklas i stationsnära lägen. Områden som ska utvecklas är Staffanstorps tätort, Hjärup, Nordanå, Kyrkheddinge samt Flackarp.

Vidare ska ny enstaka bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelse, kulturmiljö och odlingslandskapet. Ny enstaka bebyggelse får heller inte uppföras i strid med riksintresse.

6.2 Regional planering

Den regionala utvecklingsstrategin för Skåne (Det öppna Skåne 2030) inkluderar både det öppna landskapet och det urbana samhället. Syftet med utvecklingsstrategin är att skapa möjlighet till att fler initiativ, samarbeten och nätverk uppstår där bland annat invånare, näringsliv och myndigheter är delaktiga och bidrar till en mer hållbar tillväxt i länet.

Enligt Region Skånes målbild för 2030 ska det gå att röra sig klimatneutralt, att Skåne ska ha en balanserad och hållbar markanvändning. Skåne är hållbart ur ekologiska, ekonomiska och sociala synpunkter. Hållbarhetsperspektivet ska vara integrerat i planer, hur vi hushållar med resurser som mark, transporterar gods, utveckling av landsbygd med mera. (3)

Det regionala utvecklingsarbetet kopplas samman med kommuners översiktsplaner genom Strategier för det flerkärniga Skåne, där flerkärnighet beskriver ortstrukturen. Strategierna kan även användas som underlag för framtida utvecklingsprogram. Strategierna innebär bland annat att Skåne ska växa effektivt med en hållbar markanvändning, samt att man ska satsa på regionala kärnor och utveckla flerkärnig ortstruktur. (4) (5) Den föreslagna utvecklingen i Staffanstorps förslag till översiktsplan stämmer väl överens med de strategier som beskrivs i den regionala utvecklingsstrategin.

Det svenska landsbygdsprogrammet bidrar med åtgärder och prioriteringar för Skånes landsbygdsutveckling. Programmet är uppdelat i 6 prioriterade områden samt 15 detaljerade fokusområden för landsbygden. Ett prioriterat område är "Återställa, bevara och främja ekosystem kopplade till jord- och skogsbruk". Detta är viktigt för kommunen med hänsyn till miljömålet "Ett rikt växt- och djurliv". Samtliga åtgärder handlar om kunskapsöverföring och innovation. Landsbygdsprogrammet gäller mellan åren 2014 och 2020. (6) (7)

Länsstyrelsen Skåne har tagit fram en regional naturvårdsstrategi för skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer samt ökad biologisk mångfald. Huvudsakligen innebär detta att bevara de mest värdefulla områdena för biologisk mångfald genom att öka och koppla samman värdetrakter. Det finns fyra insatsområden med mål som till exempel ökad hänsyn till biologisk mångfald i fiske, jord- och skogsbruk, samt i vardagslandskapet, och att säkra ekosystemtjänsterna genom att etablera en fungerande grön infrastruktur. (8)

Skåne har ett finmaskigt nät av vägar, samt ett av de mest utbyggda och trafikerade järnvägsnäten i Sverige. Region Skånes strategi för länets transportsystem beskriver att det behövs en annan färdmedelsfördelning både för person- och godstrafik för att nå de satta regionala målen. Planer som påverkar Staffanstorps kommun är till exempel Södra stambanan (Malmö-Lund, som är objekt nationell plan 2014–2025) och väg 108 (som är objekt för regional plan 2014–2025).

Andra prioriterade insatsområden för Region Skåne är utveckling av väg- och järnvägsinfrastruktur, samt att kollektivtrafiken ska öka, till exempel ska andelen delresor med buss och tåg öka från 9 respektive 6 procent (år 2013) till 15 respektive 13 procent till 2030. För att komplettera järnvägssystemet och bidra till att öka kapacitet och tillgänglighet för kollektivtrafik utvecklas ett regionalt superbusskoncept i kombination med järnvägsutveckling. Superbusskonceptet innebär att regionbusstrafiken bland annat blir mer smart och bekväm, med uppgraderade busshållplatser och information i realtid. (4)

7. Områdesspecifika förutsättningar och konsekvenser

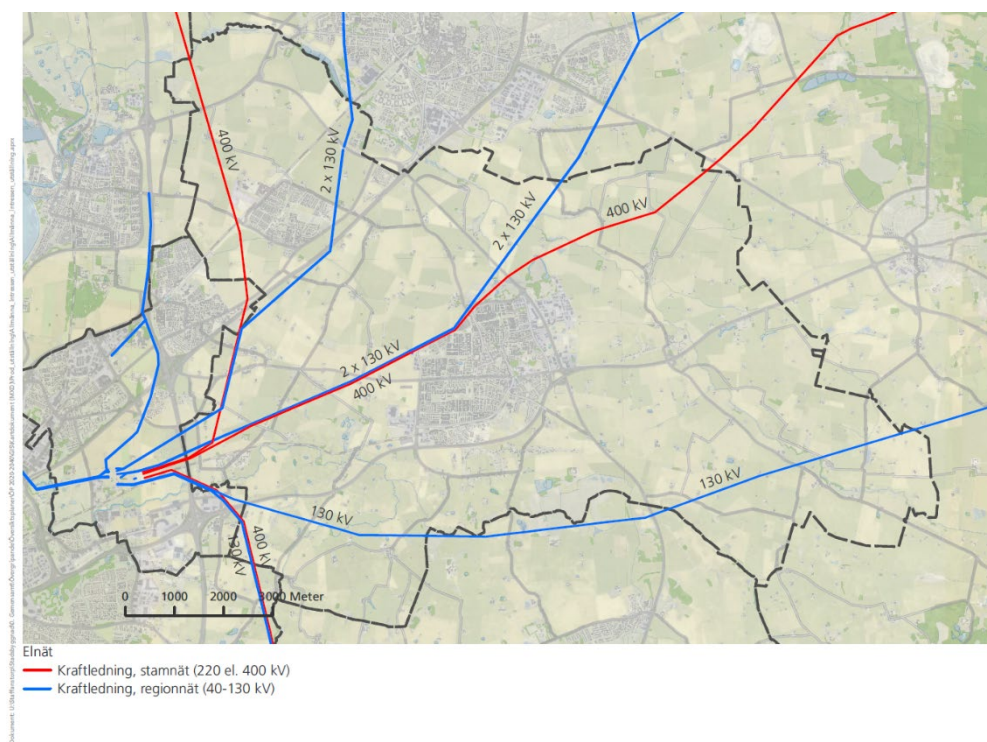
7.1 Stads- och landskapsbild

7.1.1 Förutsättningar

Landskapet i Staffanstorps kommun är öppet och starkt präglat av rationellt jordbruk. I kommunens norra delar dominerar landskapet av den flacka Lundaslätten, medan den sydvästra delen består av ett backlandskap där topografiska variationer i form av flacka dalgångar där Sege å och Höje å flyter fram. På slätten finns stenfria jordar av högsta kvalitet och är bland de bördigaste i Sverige.

Slättbygdskaraktären har påverkat kommunens historia och utveckling. Före skiftesreformerna fanns det enbart några ensamgårdar inom nuvarande kommun, resten av bebyggelsen var väl samlad.

Tätortsutvecklingen i mer modern tid har gjort att bykaraktären som präglat området delvis gått förlorad i byar som bland annat Nordanå, Grevie, Kornheddinge, Brågarp och Hjärup, medan bykaraktären fortfarande är påtaglig i byar som Gullåkra, Lilla och Stora Mölleberga och Alberta.

Figur 2 Visar elnät i Staffanstorps kommun, röda linjer visar stamnät medan blåa linjer visar regionnät. Karta från Staffanstorps kommun, 2020.

Järnvägslinjen Södra stambanan genom Hjärup och Stora Uppåkra tillkom redan 1856 och när det senare uppstod en knutpunkt växte ett stationssamhälle upp vars namn blev Staffanstorp. Tätorten Staffanstorp har senare expanderat som främst en bostadsort från vilken många pendlar till Lund och Malmö. Detsamma gäller för Hjärup.

Inslag i form av nybyggda och ombyggda vägar, bland annat landsvägen Malmö-Lund som också är landets första motorväg, och stora kraftledningsstråk har också påverkat landskapsbilden. Flera större kraftledningsstråk genomkorsar kommunen (Figur 2). (9) (10) (2)

Det öppna odlingslandskapet i Staffanstorps kommun karaktäriseras av en obruten horisont, öppna vidder, mossar, dungar, alléer, dalgångar, gravhögar samt bystrukturer. (2)

I kommunen finns det två områden som omfattas av landskapsbildskydd (Figur 5 nedan). Dessa är områdena Höje ås dalgång upp till Knästorp, vilket påverkas av planförslaget samt backlandskapet Mölleberga-Särslöv-Torreberga. (18)

7.1.2 Konsekvenser av nollalternativet

Det som främst styr markanvändningen i de tätorter som utvecklas, till exempel Staffanstorp och Hjärup, är närheten till spårbunden kollektivtrafik.

Så som beskrivits tidigare i kapitel 5 innebär nollalternativet att utbyggnad i stationsnära lägen prioriteras. Detta för att exploatering av jordbruksmark ska begränsas i kombination med ett maximalt utnyttjande av stationsnära lägen för att nå flera miljömål.

Större byar som Kyrkheddinge och Nordanå utvecklas något i nollalternativet för att fler ska få kontakt med odlingslandskapet. Denna utveckling kan medföra en negativ påverkan på odlingslandskapets kvaliteter såsom en obruten horisont, samt bystrukturer som karaktäriserar området. Samtidigt ska ny bebyggelse anpassas efter kulturmiljöer, odlingslandskapet samt den befintliga bebyggelsen, vilket mildrar effekten av påverkan.

Kommunen har i tidigare översiktsplan från 2002 reserverat den västra delen av kommunen för omläggning av kraftledningar. Nya kraftledningar ska i nollalternativet antingen markförläggas eller flyttas till kraftledningsreservatet i kommunens västra del. Vidare är ett intresseområde för vindkraft planlagt i den nordvästra delen av kommunen. Vindkraftverk påverkar landskapsbilden genom dess form och höjd, vilket innebär att de kan synas över stora avstånd. Då det redan finns befintlig vindkraft i området bedöms påverkan som liten negativ.

Sammanfattningsvis ger nollalternativet upphov till en liten negativ konsekvens. främst eftersom ny bebyggelse anpassas till bland annat befintlig byggnation, och att markförläggning av kraftledningar förordas, vilket minskar påverkan på landskapsbilden och utblickarna över odlingslandskapet.

7.1.3 Konsekvenser av planförslaget

Planförslaget innebär att utveckling sker främst inom och i direkt anslutning till befintliga orter och samhällen. Detta medför en begränsad påverkan på landskapsbilden, men kan istället komma att påverka stadsbilden. Då stadsbilden på orterna varierar mellan olika typer av byggnationer från olika epoker blir översiktsplanens inriktning att tillkommande bebyggelse ska anpassas till befintlig dito en viktig faktor. Med en anpassning till befintlig bebyggelse, utan att sänka kraven på byggnaderna i form av bland annat utformning, effektivt marknyttjande eller byggnadsstandard, kan en förtätning på orterna medföra en positiv effekt. Översiktsplanens inriktning mot förtätning, främst inom orter och i kollektivtrafiknära lägen, bedöms därför som liten negativ, med utgångspunkt i den osäkerhet som råder vid anpassning av byggnader till befintliga strukturer.

I den nordvästra delen av kommunen är det inte längre planerat något intresseområde för vindkraft. Genom att vindkraftverk avviker från andra element i landskapet både i form och höjd kan flera vindkraftverk i ett område påverka landskapsbilden genom att dominera visuellt och synas över stora avstånd. Landskapsbilden förändras därför och det kan medföra en negativ påverkan. Idag finns tre vindkraftverk uppförda inom området, varför påverkan av ytterligare vindkraftsverk inte är aktuellt.

Planförslaget innebär att markområden vid Flackarp-Höjebromölla, i dalgången utmed Höje å, tas i anspråk för bebyggelse och gröna stråk. Bebyggelsen kommer att påverka landskapsbilden, liksom även högre växande vegetation inom grönområdena. Det gröna stråk kommer liksom byggnader att ändra områdenas intryck från omkringliggande landskap, främst från Höje å. Vid utblickar från större infrastruktur som väg 108 kommer tillkommande bebyggelse istället att förstärka den stadsrand som beskrivs som ett av Lunds särdrag, i och med att denna stadsrand ytterligare kommer att förtydligas när områdena bebyggs. Beroende på byggnadernas utformning kan intrycket variera. Detta utreds dock närmare i detaljplaneringen.

De planerade verksamhetsområdena är i huvudsak förlagda till områden i direkt anslutning till kommunens större orter. De utpekade områdena har redan idag till en del pågående verksamheter. Verksamhetsområden påverkar landskapsbilden främst genom det kraftiga avbrott de utgör mot det öppna landskapet i och med de ofta stora byggnadsvolymer. Tillkommande verksamhetsområden kan därför genom sin struktur ge stora effekter på främst den nära landskapsbilden. Då de utpekade områdena till en del redan idag har verksamhetsbebyggelse, mildras påverkan. Den planerade utökningen av verksamhetsområdet i västra Staffanstorps tätort kommer däremot medföra att verksamhetsområdet gränsar till befintligt grönstråk och föreslaget rekreativstråk. Vidare kommer det planerade verksamhetsområdet ta mark bestående av öppet landskap i anspråk, och gränsa till områden med höga naturvärden i väst. Att verksamhetsområdets gräns är belägen nära naturområdet kommer att påverka utblickar från friluftsområdet negativt.

Generellt mildras påverkan av att verksamhetsområdena är placerade så att utblickar från större vägar inte nämnvärt påverkas. Hänsyn till närliggande naturmiljö i västra Staffanstorps tätort kommer att tas hänsyn till i planförslaget. Jämfört med nollalternativet är det större ytor som utpekats för byggnation av verksamheter, varför påverkan i planalternativet bedöms som liten negativ.

Sammantaget bedöms påverkan på stads- och landskapsbild vara måttlig negativ i det föreslagna alternativet, då det tillkommer bebyggelse i Flackarp-Höjebromölla.

7.1.4 Inarbetade åtgärder

Utveckling sker främst inom befintliga orter genom förtätning.

Områden för utveckling av verksamheter är främst belägna i anslutning till befintliga verksamhetsområden.

Områden med grönstruktur som planeras vid Flackarp-Höjebromölla medför att de tillkommande byggnaderna inte kommer att bryta lika hårt mot omkringliggande landsbygd utan att det istället finns möjlighet att "bädda in" bebyggelsestrukturer i grönt så att dessa inte blir dominerande i utblickar från åns dalgång.

Vid detaljpaneläggning av främst verksamhetsområden kan utveckling av grönstråk och parker inom och i utkanten av områdena medverka till att landskapsbilden påverkas mindre.

7.2 Kulturmiljö

7.2.1 Förutsättningar

I Staffanstorp finns flera fornlämningar samt kulturmiljöer som utpekats som bevarandevärda. Till exempel har områden i Gullåkra, Tottarp, samt gränsöverskridande områden som Burlövs kyrkby utpekats som särskilt värdefulla för kulturmiljö. Även Vallby mosse, som beskrivs nedan, är ett värdefullt kulturhistoriskt objekt enligt Kulturminnesvårdsprogrammet för Skåne.

Skånes kulturmiljöprogram är ett regionalt kunskapsunderlag som är uppdelat i tre olika kategorier, vilka är Särskilt värdefulla kulturmiljöer, Skånes kulturmiljöprofil samt Skånes historia och utveckling. Särskilt värdefulla kulturmiljöer visar miljöer med kulturhistoriskt värde som bör bevaras, vårdas och utvecklas, Skånes kulturmiljöprofil visar landskapets karaktärsdrag och prioriterade områden inom kulturmiljövården, och Skånes historia och utveckling är en historiebok om händelser och verksamheter som påverkat landskapet. De områden som i programmet är beskrivna som Särskilt värdefulla kulturmiljöer är ett urval. Det kan således finnas ytterligare miljöer som är värda att bevara och vårda men som inte finns upptagna i kulturmiljöprogrammet. (11)

Det som inkluderas i programmet är bland annat byggnader, fornlämningar (till exempel vid Uppåkra) och markanvändning. Vidare utgör skånska vägar också en del av kulturlandskapet och i kommunen finns stråk av kulturmiljövården. Till exempel landsvägen Malmö-Lund som också är landets första motorväg. De övriga

infrastruktursystemen som också är stråk av kulturmiljövärde är Södra stambanan och järnvägen Malmö-Simrishamn (Simrishamnsbanan). (2) (12)

Uppåkra är Sydsveriges fyndrikaste järnåldersbosättning och utpekad för dess kulturhistoriska värden. (2). Här finns en lång historia och många fornlämningar och fornfynd och orten utgör idag en form av regionalt historiskt centra.

I kommunen finns olika kulturmiljöer som är av riksintressen, dessa är Esarp, Görslöv - Bara - Torup - Hyby och Alnarp - Burlöv, se figur 4.

Esarp är ett odlingslandskap i dalgångsbygd kring Höje å. Området har en lång förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet, och under 1700- och 1800-talet växte odlingslandskapet fram med en tydlig social skiktning, vilken kan ses både i lokaliseringen, samt utformningen av bebyggelsen i landskapet.

Riksintresset har betade strandslutningar kring Esarpshögen, som är från bronsåldern. I området finns också Esarps vattenkvarn och medeltida kyrka, vilken senare omgestaltats, samt Esarps nya och gamla säteri med dess äldre bebyggelse.

Framväxten av det skånska jordbrukslandskapet speglas i området, Görslöv - Bara - Torup - Hyby, mellan slätten och Romeleåsen kring Sege å. Det består av kuperat odlingslandskap med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet i övergångsbygden. Ett bevarat slingrande vägsystem från stenåldern och gånggriften "Kyllingahynnan" som är av riksintresse finns i området; vilket är delvis kantad av pilevallar och medeltida kyrkor (Görslöv, Särslöv och Mölleberga, som delvis har omgestaltats under 1800-talet). Belägna inom området av riksintresse finns också Lilla och Stora Mölleberga bondbyar (traditionellt koncentrerad bystruktur) med till exempel korsvirkesbebyggelse. (13)

Området kring Burlövs kyrkby, Alnarp - Burlöv, består av odlingslandskap i öppen slättbygd, där en förhistorisk bosättningskontinuitet som är av riksintresse har vuxit fram från ett landskap präglad av storgårdar och rationella brukningsmetoder har. Här finns även Burlövs kyrkby som är ett utpekat område med särskilt värdefull kulturmiljö. (14)

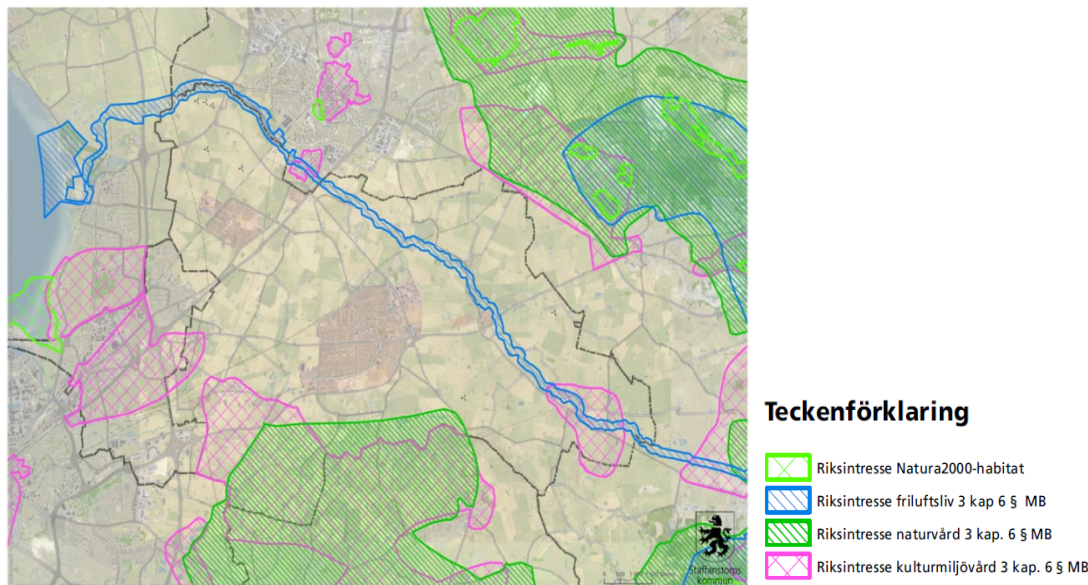
Både Trolleberg och Knästorp är upptagna i Riksantikvarieämbetets Fornminnesregister som forn/kulturlämningar och ligger norr respektive söder om de områden kring Flackarp-Höjebromölla som ingår i föreslagen översiktsplan.

Knästorp är dessutom utpekad i Skånes kulturmiljöprogram som en viktig kyrkby med bykärnestruktur med bibehållen struktur och en kyrka som dominerar landskapsbilden.

Trolleberg är utpekad i Skånes kulturmiljöprogram som ett typiskt exempel på 1700-tals herrgård. Trollebergs slottsanläggning är tillsammans med omgivande åkrar, betesmarker och en gravhög viktiga inslag i kulturlandskapet.

Vid reningsverket i Flackarp återfinns en registrerad fornlämning vilken utgörs av en boplats från brons/järnåldern och som delvis är undersökt.

Även mindre fornlämningar finns registrerade inom planområdet.

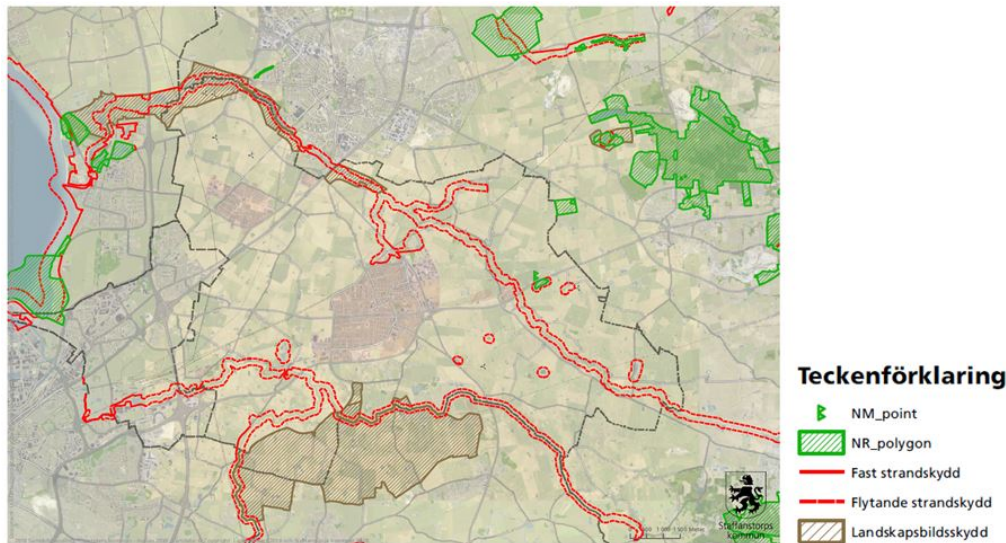
Figur 4 Illustrerar riksintressen för bland annat naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård. Karta från Staffanstorps kommun.

Inom kommunen förekommer områden som är av riksintresse för bland annat naturvård enligt 3 kap. 6§ MB, vilket illustreras i figur 4.

Höje ås dalgång, en slättbygdså, klassas som ett område med särskilt höga naturvärden med till exempel värdefulla fiskarter. Dalgången är varierande mellan markerade, trånga dalstråk till bredare översvämningpartier, och utgör ett värdefullt inslag i kommunens landskapsbild. Längs med Höje å, väster om Trolleberg, finns även naturbetesmarker med höga naturvärden där delar av betesmarkerna vattendränks av regelbundna översvämningar och bidrar till områdets karaktäristiska vegetation med partier av högstarrområden och högörtsvegetation.

Backlandskapet Mölleberga-Särslöv-Torreberga är ett område med särskilt höga naturvärden som präglas av öppna vattensamlingar och trots att landskapet domineras av mark som är uppodlat så finns förutsättningar för rik mångfald av både djur och växter. (16) (17)

Det finns även strandskyddsområden bland annat längs med vattendragen Höje å, Sege å och Torrebergabäcken, samt Vallby mosse (Figur 5). Vidare råder det generellt strandskydd inom kommunen där bredden varierar men utgörs oftast av en 100 meter zon utmed till exempel åkanten. (19)

Figur 5 Visar var i kommunen det råder landskapsbildsskydd. Vidare illustreras fast och flytande strandskydd samt naturreservat (NR) och naturminne (NM). Karta från Staffanstorps kommun, 2018.

Naturreservatet Vallby mosse är beläget i kommunen 1 kilometer öster om Kyrkheddinge. Den totala arealen av Vallby mosse är 5,9 kilometer, varav 3,3 kilometer utgörs land och 2,5 kilometer av vatten. Naturreservatet har en artrik flora och en del av syftet med reservatet är att bevara den biologiska mångfalden (vilket inkluderar häckfågelfaunan). Naturreservatet är ett värdefullt inslag i ett jordbruksintensivt landskap i sydvästra Skåne, som i övrigt är fattigt på våtmarker. Ett annat syfte med naturreservatet är att förbättra förutsättningarna för de värdefulla våtmarkerna, samt bevara dem. (20)

Backlandskapet söder om Romeleåsen är ett område av riksintresse för naturvård, och moränbacklandskapet (sydväst om Romeleåsen) utgör ett av de mest välutvecklade landskapen med dödtopografi i landet. Området består av bland annat tre odlingslandskap i backlandskap, naturbetesmarker förekommer också och det finns art- och individrika växtsamhällen med arter som backtimjan och backnejlika. För övrigt så är våtmarksområde och skogsgårds ängar, samt sänkta, grunda och näringsrika sjöar också av värdefulla intressen. Största delen av riksintresset ligger dock i närliggande kommuner (Malmö, Skurup, Lund, Trelleborg, Svedala och Vellinge). (21)

7.3.2 Konsekvenser av nollalternativet

I nollalternativet är naturområdena och möjligheten till rekreation desamma som idag. Jordbruksmark är av högt värde då småbiotoper som uppstår i och omkring brukad mark kan rymma stor biodiversitet. I nollalternativet tas jordbruksmark i anspråk för bebyggelse, vilket ger upphov till en liten negativ påverkan på naturmiljön då högvärdig jordbruksmark minskar.

Vidare kan våtmarksområdet Kolböra påverkas negativt av det verksamhetsområdet som tillkommer i västra delen av på grund av ökad andel

hårdgjorda ytor. Det har tillkommit ny branschstandard kring dimensioner samt nya lagar och kunskapsunderlag kring skyfallshantering, vilket motverkar den negativa påverkan i våtmarksområdet.

Den sammantagna bedömningen är att nollalternativet ger upphov till liten påverkan främst med hänsyn till markanspråk på högvärdig jordbruksmark.

7.3.3 Konsekvenser av planförslaget

Planförslaget innebär att det i samband med utbyggnad av befintliga samhällen också tas höjd för parkytor och gröna stråk. En av de mer märkbara utvecklingarna planen föreslår är utvecklingen för Alnarpsån, där planen föreslår att vattendraget ska återställas så att ett grönstråk kan skapas utmed stranden och vattendragets tidigare meandrande karaktär återskapas.

I planförslaget tas jordbruksmark i anspråk för ny bebyggelse av främst bostadsområden men även för verksamhetsområden. Den bebyggelse som planerades i den tidigare föreslagna FÖP:en "Flackarp-Höjebromölla" har i planförslaget minskat i omfattning och stationsnära exploatering prioriteras. Brukningsvärd jordbruksmark får bara exploateras om den alternativa markanvändningen utgör ett s.k. "väsentligt samhällsintresse". Bostadsförsörjning utgör ett väsentligt samhällsintresse och i stationsnära lägen finns det särskild anledning att bejaka ny bebyggelse, vilket främjar t.ex. en mer hållbar kollektivtrafik, samtidigt som mer perifer jordbruksmark då kan bevaras.

Planlagda rekreationsstråk inom de planerade områdena kan medföra en möjlighet till ökad biodiversitet samt öka tillgänglighet till naturområden som är inkluderade både i kommunal naturvårdsplan och i länsstyrelsens naturvårdsprogram. De i planen utpekade grönstrukturer inom orterna bidrar också positivt till biodiversiteten på orterna. Ökad tillgänglighet för vissa naturområden med höga värden kan däremot bidra till ökad belastning som kan påverka naturvärdet negativt. Vidare kan det planerade verksamhetsområdet vid Kronoslätt i västra delen av Staffanstorps tätort komma att påverka naturvärden i Kolböra om förorenat dagvatten från området leds till det värdefulla våtmarksområdet. Även utvecklingen i Flackarp-Höjebromölla kan öka belastningen på naturområden med hänsyn till närheten till Höje å. Detta motverkas genom att det mellan den framtida bebyggelsen och vattendraget har identifierats områden med höga naturvärden, samt ett befintligt grönt stråk, som fungerar som en skyddszon. Grönstrukturen bevaras och möjliggör för bland annat spridning av biologisk mångfald.

Planförslaget ger som helhet möjlighet till en ökad biodiversitet i kommunen genom bland annat grönstråk, parkmiljöer och grönytor inom områden som tillkommer på åkermark som idag i huvudsak nyttjas för monokulturer. Därutöver medför planförslaget att befintliga naturvårdsintressen bevaras. Den positiva effekten motverkas däremot av att utbyggnaden kan ge upphov till ökad belastning på eventuellt värdefulla naturområden. Detta kan klargöras vid mer detaljerad naturvärdesinventering.

Den sammantagna bedömningen är att planförslaget ger upphov till liten eller mycket liten negativ konsekvens för naturmiljön i kommunen.

7.3.4 Inarbetade åtgärder

Den aktuella planen (Figur 1) tar hänsyn till områden med höga naturvärden. Detsamma gäller riksintressen för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB (Figur 4).

Vidare tar planförslaget hänsyn till befintliga och framtida gröna stråk, samt områden med höga naturvärden. Planförslaget identifierar också områden som är viktiga avseende dagvattenhantering. Detta gäller bland annat planlagt verksamhetsområde i västra delen av Staffanstorps tätort, där hänsyn tas till naturmiljö och ägogränser utöver viktiga områden för dagvattenhantering.

Planerad bebyggelse inskränker inte på befintliga strandskydds-zoner.

Vid detaljplanering av områden ska möjligheterna till utveckling av biodiversitet samt ekologiska kopplingar undersökas och om möjligt integreras i planeringen på ett sådant sätt att spridningsstråk och grönytor optimeras. Detaljerade naturvärdesinventeringar, inklusive identifiering av rödlistade arter, är förslag på åtgärder som kan bidra till ökad kunskap om naturvärdena.

Det ska säkerställas i kommande planering att dagvatten från det planerade verksamhetsområdet i närheten av Kolböra inte leds direkt till det värdefulla våtmarksområdet, utan att renas först. Risken för läckage av miljöfarliga vätskor kan undvikas genom åtgärder såsom avskärande diken och ventiler som stänger av vid tillbud. Detsamma gäller området som idag är utpekade som viktigt avseende dagvattenhantering vid utbyggnaden i nordvästra Flackarp, samt i Höjebromölla.

För att mildra upplevelsen av verksamhetsområdet i västra Staffanstorp, har kommunen som riktlinje att förse detta med trädridåer/vegetation eller designas på ett sådant sätt att kultur- och naturvärden vid Kolböraområdet inte påverkas negativt. Området vid Kronoslätt har även utpekats i markanvändningskartan (Figur 1) som ett viktigt område för dagvattenhantering.

7.3.5 Förslag till ytterligare åtgärder

Utformning och anläggning av bland annat gång- och cykelleder föreslås att utföras på ett sätt som anpassas till naturmiljöns förutsättningar.

7.4 Vatten (kvalitet)

7.4.1 Förutsättningar

Vattendirektivet (2000/60/EG) har syftet att skydda och förbättra EU:s vattenförekomster. År 2004 infördes gällande direktiv i svensk lagstiftning genom bland annat 5 kap. MB samt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Det är Vattenmyndigheterna, med stöd från Havs- och vattenmyndigheten, som ansvarar för genomförandet av vattenförvaltningen i landet. Förvaltningen av vattenförekomster sker i cykler om sex år där olika arbetsmoment återkommer. Arbetsmoment inkluderar kartläggning av

vattenförekomster utifrån befintlig övervakning, där underlaget sedan används för att bland annat bedöma och statusklassificera vattenförekomstens tillstånd. Statusklassificering utgör en grund för när Vattenmyndigheterna fastställer Miljökvalitetsnormer. (22)

Det finns olika typer av vattenförekomster, som till exempel ytvatten och grundvattenförekomster. Ytvatten omfattar bland annat vattendrag och sjöar, och grundvatten omfattar allt vatten som finns under markytan i den så kallade mättade zonen. Miljökvalitetsnormer för vattenförekomster utgör kvalitetskrav. För ytvattenförekomster syftar normerna till att uppnå hög eller god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus, om de inte omfattas av undantag. Undantag kan medges i form av tidsfrist, exempelvis god ekologisk status 2027, eller mindre strängt krav. Som underlag för MKN har ekologisk samt kemisk ytvattenstatus bedömts för varje vattenförekomst.

Ekologisk status är en sammanvägning av biologiska, kemiska och hydrologiska parametrar. Exempel på kemiska parametrar som ingår är näringsämnen och pH. Nuvarande situation jämförs med ett ursprungligt tillstånd för varje parameter som är unik för varje vattenförekomst. Resultatet för de olika parametrarna vägs sedan samman i en övergripande ekologisk status för vattenförekomsten. Ekologisk status klassificeras i fem klasser: hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig status. Kemisk ytvattenstatus bestäms av gränsvärden för 33 ämnen som är gemensamma för EU. Samtliga ämnen är miljögifter och benämns i vattenförvaltningsarbetet som prioriterade ämnen. Exempel på prioriterade ämnen är: kadmium, kvicksilver, tributyltenn (TBT) och flera olika polyaromatiska kolväten (PAH). Om gränsvärdet för ett av ämnena överskrider klaras inte kravet på god kemisk ytvattenstatus.

Den klassificerade statusen för kvicksilver baseras på expertbedömningen genom extrapolering/modellering där resultaten visar att gränsvärdet överskrider nationellt på grund av atmosfärisk deposition. Detsamma gäller för den industriella kemikalien polybromerade difenyletrar (PBDE) som också baseras på en nationell extrapolering.

Flera vattendrag i kommunen är belagda med MKN. Dessa är ytvattenförekomsterna Höje å, Sege å, Torrebergabäcken och Alnarpsån, vilka omfattas av miljökonsekvensnormer (MKN) (se Tabell 5).

Statusen för näringsämnen (fosfor och kväve) klassas som otillfredsställande för Höje å, Sege å och Torrebergabäcken, där koncentrationen av totalfosfor samt de höga kvävehalterna har minskat, men behöver fortsätta minska för att nå god status. Statusen för näringsämnena för Alnarpsån klassas som dålig, eftersom koncentrationen av totalfosfor har minskat obetydligt och behöver minska snabbare för att nå god status, detsamma gäller för kvävehalterna. (23)

Tabell 5. Vattenförekomster inom planområdet och deras statusklassning enligt Vatteninformationssystem Sverige (VISS), enligt 'Senaste bedömningen'. (23)

Vattenförekomst	Ekologisk status	Kemisk status	Kemisk ytvattenstatus med undantag i form av mindre stränga krav*
Höje å: Önnerupsbäcken – källa (SE616862-134337)	Otillfredsställande	Uppnår ej god	God
Sege å (Havet-Torrebergabäcken och Torrebergabäcken-Spångholmsbäcken) – källa (SE616871-132975 och SE616711-133218)	Otillfredsställande	Uppnår ej god	God
Torrebergabäcken: – källa (SE616777-134059)	Otillfredsställande	Uppnår ej god	God
Alnarpsån: – källa SE617314-133042	Dålig	Uppnår ej god	God

*Kemisk ytvattenstatus med undantag som är satt i som ett mindre strängt krav för bromerade difenyletrar (s.k. polybromerade difenylterar (PBDE)) samt för kvicksilver (Hg) och kvicksilverföreningar.

7.4.1.1 Höje å

Höje å - mellan källan och Önnerupsbäcken, är ett vattendrag på 41 kilometer med avrinning mot Öresund. Avrinningsområdet för vattenförekomsten är på omkring 250 kvadratkilometer.

Höje å har en otillfredsställande ekologisk status (Tabell 5). Bedömningen av den ekologiska statusen är gjord enligt principen "sämst avgör", det vill säga att kvalitetsfaktorn med sämst värden avgör den sammanlagda bedömningen. Således baseras den ekologiska statusen på de biologiska kvalitetsfaktorerna fisk och påväxt av kiselalger. Bedömningen påväxt av kiselalger visar att vattendraget är påverkat av näringsämnen och lättnedbrytbar organisk förorening, vilket också stöds av resultat från vattenkemisk provtagning.

Höje å har en fåra med tydliga spår av mänsklig aktivitet. Åns närområde består till stor del av brukad mark och anlagda ytor. Betydande påverkan för vattenförekomsten kommer enligt VISS (2020) från punktkällor såsom reningsverk, förorenade områden, urban markanvändning, jordbruk, transport och infrastruktur och enskilda avlopp. Punktkällorna medför risk för miljöproblem

såsom övergödning på grund av belastning av näringsämnen samt miljögifter. Vidare påverkas vattenförekomsten även av förändring av konnektivitet, hydrologisk regim (jordbruk) samt morfologiskt tillstånd för jordbruk. Höje ås konnektivitet är klassad som sämre, och det förekommer bland annat ett definitivt vandringshinder vid utskoven vid Härkebergasjön. (23)

I vattendraget finns enligt Länsstyrelsens musselinventering ett mycket svagt bestånd av tjockskalig målarmussla, det framgår dock inte av VISS var i vattendraget denna förekomst är belägen, men enligt Eklövs Fiske och Fiskevård förekommer arten på en lokal längre uppströms i Höje å vid Kyrkheddinge. Främmande arter förekommer i Höje å, bland annat signalkräfta, vårtsärv och vattenpest. (24)

Som nämns ovan är vattenförekomsten påverkad av mänsklig aktivitet, bland annat genom flera reningsverk, bland dem Källby i Lund. Dagvatten från tätorter har också betydande påverkan, inte enbart från den urbana markanvändningen utan även från trafikintensiteten i avrinningsområdet som bedöms som hög.

Vidare påverkas mer än 15 procent av Höje ås sträcka av markavvattningsföretag i jordbruksmark, där jordbruksproduktion också har stor påverkan på vattendragsfårans form vilket medför betydande påverkan. Vattendragsfårans form påverkan av skogsbruk och urban markanvändning bedöms däremot inte som betydande i VISS (2020). Stora delar av vattendraget saknar enligt VISS (2020) dessutom naturliga livsmiljöer för växter och djur på grund av mänsklig påverkan såsom rensningar, muddringar, fördjupningar, strandskoning, uppodling, hårdgjorda ytor och markavvattning. (23)

7.4.1.2 Sege å

Sege å är 21 kilometer lång och har ett avrinningsområde på omkring 528 kvadratkilometer. Ån är uppdelat i två segment, Havet-Torrebergabäcken och Torrebergabäcken-Spångholmsbäcken.

Sege å har otillfredsställande ekologisk status (Tabell 5). Bedömningen av ekologisk status för sträckan Havet-Torrebergabäcken är genomförd enligt "sämst avgör"-principen, där den biologiska kvalitetsfaktorn med sämst status avgör sammanlagd bedömning. Båda sträckorna bedöms ha otillfredsställande ekologisk status, främst på grund av näringspåverkan.

Sege ås kemiska status uppnår ej god. Betydande påverkan för Sege å kommer bland annat reningsverk, förorenade områden, enskilda avlopp, jordbruk, trafik samt urban markanvändning. Det morfologiska tillståndet påverkas främst från jordbruket via markavvattning. Mer än 15 procent av sträckan påverkas av markavvattningsföretag i jordbruksmark, vilket medför att det bland annat stora delar av sträckan saknar naturliga livsmiljöer för djur och växter. För segmentet Havet-Torrebergabäcken medför dagvatten från tätorten Malmö ökad risk för sänkt status. (23)

7.4.1.3 Torrebergabäcken

Torrebergabäcken är ett 16 kilometer långt vattendrag och har Sege å (SE90000) som huvudavrinningsområde. Vattendraget har ett avrinningsområde på omkring 80 kvadratkilometer.

Torrebergabäcken har en otillfredsställande ekologisk status, vilket baseras på den biologiska kvalitetsfaktorn fisk (Tabell 5). Vattenförekomstens näringspåverkan har fått en sänkt status från måttlig till otillfredsställande på grund av att fosfor- och kvävehalterna behöver minska ytterligare, i synnerhet fosfor.

Betydande påverkan för bäcken kommer från bland annat förorenade områden, enskilda avlopp, urban markanvändning och jordbruk vilka medför miljöproblem såsom övergödning på grund av belastning av näringsämnen. Vidare omfattas mer än 15 procent av bäckens sträckan av markavvattningsföretag i jordbruksmark, och jordbruksmark är den punktkälla som främst påverkar bäckens morfologiska tillstånd. Detta innebär också att stora delar av bäcken saknar naturliga livsmiljöer för djur och växter. (23)

7.4.1.4 Alnarpsån

Alnarpsån är 9 kilometer lång och har Kustområde - SE90091 som huvudavrinningsområde.

Alnarpsån har dålig ekologisk status där enstaka bottenfaunaundersökningar bekräftar resultaten (Tabell 5). Ån uppnår ej god kemisk status eftersom expertbedömning tyder på att gränsvärdet för kvicksilver överskrids, samt att ån påverkas av PBDE.

Betydande påverkan kommer främst från jordbruk och urban markanvändning som medför risk för övergödning på grund av belastning av näringsämnen. En ytterligare punktkälla kommer från ett signifikant läckage från växthus. Ån kan också ha betydande påverkan från dagvatten från större vägar, på grund av att det förekommer hög trafikintensitet i avrinningsområdet. Mer än 15 procent av åns sträcka påverkas av markavvattningsföretag i jordbruksmark, och stora delar av ån saknar naturliga livsmiljöer för djur och växter. (23)

7.4.1.5 Grundvattenförekomster

Det finns fyra grundvattenförekomster i kommunen och dessa är SV Skånes kalkstenar, Alnarpsströmmen, Skrivkritan och Vombsänkan. Vattenmyndigheternas statusklassificering för grundvatten baseras på kemisk och kvantitativ status och även grundvatten omfattas av miljökvalitetsnormer (Tabell 6). SV Skånes kalkstenar, Alnarpsströmmen och Vombsänkan omfattas av kvalitetskrav enligt dricksvattenföreskrifter. (23)

SV Skånes kalkstenars grundvattenmagasin är av sedimentär bergförekomst och täcker en stor del av sydvästra Skåne. Både den kemiska och den kvantitativa statusen är god. Det finns dock områden där uttag har bidragit till att saltvatten trängt in i grundvattenförekomsten. Storleken på dessa områden är okänd då det finns en mängd uttag av varierande storlek. Grundvattenförekomsten påverkas från bland annat läckage från förorenade områden, och i Staffanstorp har

grundvattenanalyser visat förhöjda halter av bly och arsenik. Betydande påverkan kommer även från trafik som medför förhöjda halter av klorid, samt jordbruk där det enligt modellering förekommer påverkan från bekämpningsmedel, ammonium och nitrat.

Tabell 6. Tabellen visar grundvattenförekomster i Staffanstorps kommun. Den visar kemisk och kvantitativ status för respektive grundvattenförekomst enligt VISS senaste bedömning.

Grundvattenförekomst	Kemisk status	Kvantitativ status
SV Skånes kalkstenar – källa (SE615989-133409)	God	God
Skrivkritan – källa (SE618114-133478)	God	God
Vombsänkan – källa (SE615867-137086)	God	God
Alnarpsströmmen – källa (SE616671-133801)	God	God

Skrivkritan är en sedimentär bergförekomst. Resultaten Länsstyrelsens inventering från 2018 visade inte att några parametrar överskrider riktvärden för god kemisk status. Betydande påverkan kommer främst från jordbruk där det enligt modellering finns bekämpningsmedel över värde för att vända trend har detekterats, samt förorenade områden.

Vombsänkan är av sedimentär bergförekomst med god kemisk och kvantitativ status. Det läcker PFAS från förorenad mark inom brandövningsplats och denna källa klassas därför ha en betydande påverkan. Jordbruk medför också med betydande påverkan, bland annat genom att det råder vattenbrist i de södra delarna av förekomsten på grund av mängden bevattningsuttag.

Alnarpsströmmen, akviferen i Alnarpsdalen, har enligt Samarbetskommittén för Alnarpsströmmen en maximal uttagskapacitet på ca 25 miljoner m³ per år. Uttaget är på under 10 miljoner m³ per år, varav 5 miljoner m³ tas från Grevietäkten. Privata uttag i form av bevattning och enskild dricksvattenförsörjning är omkring 20 procent av det totala uttaget. Jordlagren och deras mäktighet varierar och är mest regelbundna i norr och djupast i den södra delen. Stora delar av Alnarpsströmmen överlagras av mäktiga moränleror som ger skydd mot föroreningar. En stor andel jordbruksmark i avrinningsområdet och ger en betydande påverkan i form av bland annat bekämpningsmedel på denna grundvattenförekomst. Utöver jordbruk påverkas grundvattenförekomsten även av ibland högt trafikerade vägar som vid risk för olyckor saltas, vilket visar på att riktvärdet för klorid överskrids på vissa ställen. (23)

7.4.1.6 Hållbar dagvattenhantering

Hållbar dagvattenhantering innebär att åtgärder tas fram för att reducera dagvattenavrinningen från samhällen. På så sätt minskar utsläppen av dagvattenföroreningar till recipient och därmed försämras inte vattenkvaliteten. Vidare innebär hållbar dagvattenhantering att risk för skador vid översvämningar minskar. Hållbara åtgärder för dagvattenhantering är speciellt viktigt med hänsyn till bland annat ökade mängder nederbörd orsakade av klimatförändringar. Exempel på sådana åtgärder är dagvattendammar som är dimensionerade för att ta hand om vattenflöden utöver det normala, gröna tak samt regnbäddar. Ett exempel på hållbar dagvattenhantering inom kommun är regnbäddar i Författarbyn i Staffanstorps med målet att fördröja dagvatten och skapa gröna gaturum. (25) (26)

7.4.2 Konsekvenser av nollalternativet

I nollalternativet ökar bebyggelsen i kommunen och dagvattenhanteringen förväntas vara densamma som idag. Inga kommunövergripande åtgärder för dagvattenhantering förväntas. Det kan tillkomma dagvattenhantering i samband med enskilda projekt, vilka får ta hänsyn till nya branschstandarder kring dimensionering samt nya lagar och kunskapsunderlag som berör dagvatten- och skyfallshantering.

Dagvattensystemen belastas mer med klimatförändringar, där ökad nederbörds mängd bland annat bidrar till att ökade mängder ytvatten hamnar direkt i dagvattenrecipient. Den negativa påverkan kan motverkas av utspädningseffekten, där samma mängd föroreningar späds ut i större mängd vatten. Den kumulativa effekten av att föroreningarna sprids, påverkar dock kustbelägna områden utanför kommunen, vilket kan bidra till en ökad övergödning.

I nollalternativet tas jordbruksmark i anspråk för ny bebyggelse, och övergödning från jordbruket, vilket är ett problem för flera av kommunens vattenförekomster, kan minska. Samtidigt ökar mängden hårdgjorda ytor när andelen bebyggd mark ökar. Detta kan ge upphov till ökad negativ påverkan på vattenkvaliteten i form av föroreningar i samband med hårdgjorda ytor då inga kommunövergripande hållbara åtgärder för dagvattenhantering planeras. De negativa konsekvenserna kan däremot motverkas vid enskilda projekt med hänsyn till bland annat de nya branschstandarderna, vilket kan medföra en måttlig negativ påverkan.

Alnarpsströmmen överlagras huvudsakligen av mäktiga moränleror som ger skydd mot föroreningar, men påverkas ändå av bekämpningsmedel.

I området Flackarp-Höjebromölla tillkommer det i nollalternativet ingen kopplad grönstruktur som är gynnsam för vattenförekomsten Höje å eller för den biologiska mångfalden i området kring ån.

Den sammantagna bedömningen är att nollalternativet har en måttlig negativ konsekvens främst med hänsyn till ytavrinning i stadsmiljö då inga

kommunövergripande åtgärder inkorporeras i förslaget, samt då mängden jordbruksmark vid vatten även fortsättningsvis är hög.

7.4.3 Konsekvenser av planförslaget

Planförslaget innebär att jordbruksmark i en del fall omvandlas till nya bostadsområden och verksamhetsområden. Detta medför en minskning i mängden gödslade ytor, samtidigt som motsvarande ökning i dagvattenavrinning från hårdgjorda ytor i urbana miljöer sker. Detta innebär att den planerade dagvattenhanteringen för de tillkommande områdena och förtätningsoverområdena blir viktig för vilken påverkan den tillkommande bebyggelsen får på kommunens vattenmiljöer. Detta är också viktigt med hänsyn till klimatförändringar som medför ökade nederbörds mängder. Totalt sett bedöms omvandlingen dock som mycket liten negativ eller positiv för dagvattenhanteringen då den kan förväntas vara anpassad till ett förändrat klimat, samt fördröja och rena vatten före utsläpp i recipient.

Den föreslagna restaureringen av Alnarpsån bidrar till möjligheter att se över åns avrinningsområde och identifiera eventuella förorenande punktkällor. Därutöver medför restaureringen med föreslagen breddning och meandring möjlighet att förbättra vattendragets ekologiska status. Restaureringen bedöms medföra en positiv påverkan.

Den kemiska statusen för samtliga grundvattenförekomster har klassats som god enligt VISS. Det som påverkar grundvattenförekomsterna är bland annat miljöfarlig verksamhet samt förhöjda halter av ämnen som sulfat, klorid och ammonium från jordbruk och tätorter. Minskad andel jordbruksmark minskar påverkan från till exempel bekämpningsmedel som påverkar grundvattenförekomsten Alnarpsströmmen.

Planförslaget ger upphov till ökade och fler hårdgjorda ytor genom ökad bebyggelse, vilket innebär minskad påverkan från jordbruksmark som påverkar vattenkvaliteten genom övergödning. Även om det är positivt att jordbruksrelaterad påverkan på ytvattenförekomster minskar, så ökar påverkan från urban markanvändning och dagvatten från tätorter. Påverkan på grundvattenförekomster, såsom Alnarpsströmmen, minskar genom att användning av bekämpningsmedel i jordbruk som påverkar vattenkvaliteten minskar.

Enligt senaste bedömningen i VISS saknar flera av vattenförekomsterna redan naturliga livsmiljöer för djur och växter. Genom att bland annat peka ut och bevara områden med höga naturvärden kring Höje å vid Flackarp-Höjebromölla (Figur 1), kan planförslaget ge upphov till en positiv effekt för den biologiska mångfalden i områden.

Den samlade bedömningen är att planförslaget därmed medför positiv påverkan, främst avseende ökade möjligheter för biologisk mångfald genom en kopplad grönstruktur, samt avseende restaureringen av Alnarpsån. Dagvatten- och skyfallshantering som tar hänsyn till hållbara lösningar är att förvänta för tillkommande hårdgjorda ytor.

7.4.4 Inarbetade åtgärder

Dagvatten- och skyfallshantering som tar hänsyn till hållbara lösningar förväntas på tillkommande hårdgjorda ytor, vilket fördröjer och renar vatten före utsläpp i recipient.

I planförslaget har det bland annat pekats ut områden med höga naturvärden att bevara vid områden där utbyggnad planeras i Flackarp och Höjebromölla, vilket är gynnsamt för den biologiska mångfalden.

Markanvändningskartan för planförslaget identifierar även områden som är viktiga avseende dagvattenhantering (se Figur 1).

Tillkommande bebyggelse med ett avstånd på minst 100 meters från vattenförekomster med hänsyn till strandskyddszon är att förvänta i planförslaget.

Klimatförändringar medför ökad mängd nederbörd och ökad frekvens av skyfall, vilket enligt kommunens riktlinjer beaktas vid planering och utformning av till exempel bostadsområden. Genom att inarbeta grönstrukturen samt anpassa dagvattensystemen till de ökande nederbörds mängderna ökar möjligheterna att minska påverkan på vattenförekomsternas kvalitet. De nämnda aspekterna integreras också i detaljplaneprocesser, samt planera lokaliseringen av bebyggelse och hårdgjorda ytor så att kvaliteten i recipienterna inte försämras.

7.4.5 Förslag till ytterligare åtgärder

I samband med restaureringen av Alnarpsån bör det utredas om det är möjligt att skapa vegetation med överhäng, samt vattenrenande vegetation i vattendraget för att förbättra vattendragets ekologiska och kemiska status.

7.5 Rekreation

7.5.1 Förutsättningar

Rekreation är viktigt för en god hälsa och landskapet bör därför även användas med rekreation som ändamål. I kommunen finns vandrings-, pilgrims-, rid- och cykelleder och cykelnät. Viktiga rekreativstråk finns längs med Sege å, samt Höje å, som också är ett område av riksintresse för friluftsliv. Andelen allemansrättsligt tillgänglig mark är liten i kommunen, mindre än 10 procent år 2009. Beträdorna mellan åkrarna i kommunens kulturlandskap ger möjligheter till att rida eller promenera utöver allemansrätten. Beträdor är överenskommelser mellan kommunen och markägare om att kantzoner på åkrar inte brukas utan istället ger möjlighet för allmänheten att röra sig genom landskapet på åkerkanterna.

Ett område av riksintresse för friluftsliv är Höje å från Genarp till Lomma. Området är 980 ha och domineras av naturtyperna sjöar och vattendrag, hav och kust samt våtmark. Strandstråket längs Höje å är viktigt för landskapsekologin och trots att ån rinner genom ett jordbrukslandskap så har stränderna en stor potential för friluftsliv. Ån kan enkelt nås från de tätorter den passerar. Nio nya våtmarker anlades mellan 2010 och 2014 genom Höjeåprojektet II, vilka har förbättrat åns biologiska värden. Området berörs av riksintresse för kulturmiljövården M:K87 Lund, M:K93 Esarp och M:K82 Björnstorp-Veberöd.

Längs Höje å finns på vissa sträckor anläggningar och enklare leder för allmänheten. Höjeåstråket löper utmed åns stränder från Värpinge till Sankt Lars, i Lunds kommun. Där har en gräsbevuxen zon upplåtits för leden, på åns södra sida mot Staffanstorps kommun. Övriga friluftaktiviteter som ån ger möjligheter till att utöva är fågelskådning, fritidsfiske, vandring, kanot, mm. (27) (15) (28)

Gullåkra Mosse är en motionsslinga med varierande natur tillgänglig inom gångavstånd från Staffanstorps tätort. (2) (15)

7.5.2 Konsekvenser av nollalternativet

I nollalternativet förändras inte möjligheterna till rekreation, utan de förblir ungefär desamma som idag. Bebyggelsen i kommunen ökar i nollalternativet. Ökning av bostäder bidrar till att fler människor får tillgång till tätortsnära naturområden. Trycket på dessa naturområden ökar med ökad befolkningens mängd. Det innebär att på en lokal nivå kan enklare leder drabbas av ökad belastning från den ökade befolkningens mängden, och därmed försämringar i kvaliteten.

På längre sikt kan även trycket öka från rekreativutövare i området kring Flackarp i samband med att Lund förtätas och ytterligare bebyggelse tillkommer kring Klostergårdens station.

Den sammantagna bedömningen är att nollalternativet har en liten negativ konsekvens för rekreationen i kommunen.

7.5.3 Konsekvenser av planförslaget

Planförslaget innebär att bebyggelse planeras på jordbruksmark, vilket medför en ökning av den för rekreation tillgängliga marken i kommunen, främst i form av gator och parker. Den aktuella planen ger en ökad möjlighet till rekreation utmed grönstråk och i områden med höga naturvärden som identifierats som viktiga i översiktsplanen.

De utvecklingsområden som pekas ut i översiktsplanen beskrivs innehålla grönstråk och parker. Områdena förmodas därför medföra ökad tillgänglighet till parker och gröna stråk då jordbruksmark omvandlas till allmänt tillgänglig mark i form av parker och naturområden. Grönstråk är också särskilt utpekade väster om Staffanstorp tätort, vilket bidrar till rekreativ möjligheterna i främst de västra delarna av orten. Särskilt positivt är det grönstråk som leder från orten mot Scoutkårens stuga och vidare mot friluftsområdet vid Kolböra, då detta kan öka naturupplevelsen för invånarna och tryggheten för barn och ungdomar aktiva i scoutkåren.

Utökningen av verksamhetsområdet i västra Staffanstorp gränsar till naturområden med höga värden, samt befintligt grönstråk och föreslaget rekreativ stråk. Rekreativ möjligheterna påverkas då främst beroende på vilken typ av verksamhet som tillkommer i gällande område, särskilt i tät anslutning till grönstråk och naturområde. Möjligheterna till anpassning av verksamhetsområdenas innehåll i senare planeringsskede gör att bedömningen av påverkan är måttlig negativ, då verksamheternas art i detta skede ännu ej är kända.

Då kommunen till stor del består av jordbruksmark ses alla tillskott av allmänt tillgänglig mark som positiva för rekreation, då det tydligt ökar möjligheterna för kommunens invånare att utöva rekreation.

Det rekreativ stråk som planeras utmed den restaurerade Alnarpsån medför nya möjligheter att röra sig i landskapet. Vattendrag medför ofta höga rekreativa värden, varför ett rekreativ stråk utmed det restaurerade vattendraget bedöms medföra en positiv påverkan.

Den aktuella planens positiva effekter kopplade till ökad tillgång till rekreation motverkas däremot lite genom att det tillkommer belastning på naturområden med höga värden på lokal nivå, genom ökad mängd bostäder.

Riksintresse för friluftsliv utmed Höje å är identifierat i översiktsplanen, vilket medför att detta integreras fullgott i planeringen, något som medför positiva effekter då det kan bevaras och utvecklas för rekreation.

Det aktuella förslaget medför totalt sett en positiv konsekvens för möjligheterna till rekreation i kommunen, främst kopplat till ökade möjligheter för rekreation och ökad andel mark som tillgängliggörs för rekreation.

7.5.4 Inarbetade åtgärder

I den aktuella planen anges parker av stort värde för orter såsom Hjärup och Staffanstorp. Vidare är befintliga gröna stråk inarbetade i planen och framtida gröna stråk är integrerade i dessa. Planen tar även hänsyn till områden med höga naturvärden i kommunen. Planförslaget vid Flackarp-Höjebromölla innefattar områden men högt naturvärde som möjliggör för större rekreativsmöjligheter.

Planeringen av verksamhetsområdet i västra Staffanstorps tätort tar hänsyn till natur- och friluftsområdet vid Kolböra för att mildra intrycket av verksamhetsområdet för den som utövar rekreation i området.

Genom att ta hänsyn till personer med olika funktionshinder kan rekreativsstråk samt gröna stråk och dess olika mål såsom parker göras tillgängliga för alla.

Skötselplan för rekreativsstråk och gröna stråk ger upphov till ökad trivsel. Information om kommunens områden med höga naturvärden kan nå ut till allmänheten genom tydlig skyltning.

Vidare kan placering av parkeringar som är allmänt tillgängliga utanför arbetstid medföra positiva effekter för möjligheterna att utöva rekreation i området.

7.6 Trafik och tillgänglighet

7.6.1 Förutsättningar

Inom kommunen finns hårt belastade vägsystem med hänsyn till både person- och godstransporter. De större vägar som genomkorsar kommunen är väg E22, väg 11 och väg 108. Både väg E22 och väg 108 anses regionalt som prioriterade vägnät. Väg E22, till exempel, är särskilt belastad och enligt Region Skånes transportstrategi behövs utbyggande av vägnätet för att bland annat upprätthålla tillgängligheten. Väg E22 utgör en del av TEN-T (transeuropeiska transportnätet) vägnätet som är av nationell och internationell angelägenhet. Vidare så är väg E22 (Trelleborg-Blekinge-Norrköping) även av riksintresse eftersom det utgör en nationell förbindelse mellan Skåne, Blekinge samt ostkusten vidare norrut. (29)

Enligt Region Skåne bidrar en förändrad färdmedelsfördelning där andelen cykel-, gång- och kollektivtrafik ökar till minskade utsläpp från trafiken och ökad trafiksäkerhet. Detta har positiva effekter på bland annat luftkvalitet, hälsoaspekter, samt buller. Aspekter som luftkvalitet, hälsa och buller redovisas i separata avsnitt.

I kommunen finns det idag cykelleder och cykelnät, samt goda kommunikationer vad gäller kollektivtrafiken. Inom kommunen passerar den dubbelspåriga Södra stambanan (som går mellan Lund och Malmö) och som idag är en av landets viktigaste järnvägar, samt är en av de mest trafikerade och maximalt utnyttjade under rusningstrafik.

Cykel kan vara ett alternativ till biltrafiken för resor upp till 10 kilometer, och med en ökning av trafikmängden finns det potential till att öka andelen cykling. Detta bidrar till en förändrad fördelning, som nämns ovan.

Södra stambanan (Malmö-Stockholm) är av riksintresse för kommunikation, och sträcker sig vidare till Stockholm. Södra stambanan är även av internationell betydelse. Södra stambanan är mycket viktig för både gods- och persontrafik. Banan ingår också i det strategiska godsnetet. Mellan Lund och Malmö pågår en fyrsparutbyggnad mellan Flackarp och Arlöv.

Riksintresse för kommunikation Europabanan är ett större utredningsområde för en möjlig framtida höghastighetsjärnväg från Jönköping till Malmö och vidare mot Köpenhamn. Området är utpekat baserat på en utredning om höghastighetsbanor, SOU 2009:74. Endast den nordvästra delen av kommunen berörs av riksintresset.

Simrishamnsbanan är ett område i den sträckning där den gamla järnvägen mellan Malmö och Simrishamn var belägen. Idag återstår endast delen Malmö-Staffanstorps, men förstudier finns genomförda och området kan vara aktuellt för en framtida järnväg för att förbinda orterna, däremot inte inom tidensramen för planförslaget respektive nollalternativet. (4) (30) (31) (32)

Väg 11 är av riksintresse eftersom den är av särskild betydelse för regional och interregional trafik, till exempel så förbinder vägen Malmö och Lund med Österlen. Väg 108 är också av riksintresse eftersom den utgör en anslutning till flygplats som är utpekad av riksintresse. (29)

7.6.2 Konsekvenser av nollalternativet

I nollalternativet ökar trafiken i kommunen i relation till ökad folkmängd. Folkmängden ökar i samband med ökad bebyggelse. Prioriterade vägar som E22 och väg 108 byggs om till ökad kapacitet.

Ombyggnation av vägar kan ge upphov till ökad tillgänglighet i trafiken som medför så kallad inducerad trafik. Inducerad trafik innebär att förbättrad vägkapacitet leder till en ökad trafikmängd, utöver en trafikökning i samband med bland annat ökad befolkning. Detta ger upphov till en negativ konsekvens inom kommunen, främst på grund av ökad genomfartstrafik.

Södra stambanan kommer att byggas ut på grund av ökad tågtrafik på ett redan belastat järnvägssystem. Banan byggs ut från två spår till fyra spår vid bland annat Hjärup, och på sikt kan behov finnas till ytterligare kapacitetsåtgärder. Bostäder byggs huvudsakligen i närheten av stationsområden och därmed ökar tillgängligheten till kollektivtrafik. Förbättrade möjligheter för kollektivtrafiken kan motverka ökad trafik på vägarna, vilket ger upphov till en positiv konsekvens.

I nollalternativet tas det inte fram några åtgärder som påverkar cykeltrafiken med hänsyn till den potential som finns inom kommunen för ett cykelstråk från Lund till Staffanstorps och vidare mot Arlöv. Detta ger upphov till en negativ påverkan på cykeltrafiken eftersom vägkapaciteten inte förbättras, och att färdmedelsfördelningen inte förändras.

Den negativa påverkan motverkas delvis genom utökad kapacitet på järnvägssystemet samt genom att ny bebyggelse främst är lokaliserad i anslutning till kollektivtrafik. Genom att identifiera starka regionala stråk och säkrad tillgänglighet på vägar ökar till exempel genomfartstrafiken.

En sammanfattande bedömning av nollalternativet är att ökad trafik inom kommunen ger upphov till en liten negativ konsekvens, eftersom andelen biltrafik motverkas av ökad kapacitet i järnvägssystemet.

7.6.3 Konsekvenser av planförslaget

Ökad kapacitet på järnvägssystemet Södra stambanan har identifierats i planförslaget, och precis som i nollalternativet är bebyggelse planlagt huvudsakligen i stationsnära lägen.

Regionala stråk identifieras också i den aktuella planen vilket innebär att kommunen har som intention att bibehålla samt förstärka dem. Även vägar för säkrad tillgänglighet har identifierats i den aktuella planen. Utökad kapacitet på vägnäten innebär att den positiva effekten som ökad järnvägskapacitet ger upphov till viss del motverkas, genom att till exempel ökad tillgänglighet på vägnäten innebär att utsläpp av växthusgaser från fordonstrafik inte minskar.

Ökad trafikmängd genom ökad tillgänglighet på vägsystemen samt ökad kapacitet på järnvägarna ger upphov till påverkan på aspekter såsom luftkvalitet, buller, hälsa samt säkerhet. Dessa aspekter bedöms i respektive avsnitt.

Den aktuella planen medför ökade möjligheter för gångtrafikanter genom nya rekreativstråk, samt befintliga och framtida gröna stråk.

Tillgängligheten till kollektivtrafik ökar också i och med att kommunen i den aktuella planen villkorar utbyggnad av bostäder i några områden med att busslinjer måste säkras till platserna. Det i planen föreslagna superbusskonceptet, i form av ett högkvalitativt kollektivtrafikstråk, med busstrafikering på Simrishamnsbanan, kan komma att underlätta pendling för orter främst i södra delarna av kommunen. Det kan också medföra starka positiva konsekvenser kopplade till omföring av pendlingsresor från bil till kollektivtrafik. Vidare utökas verksamhetsområdet i västra delen av Staffanstorps tätort också i anslutning till ett starkt kollektivtrafikstråk. Befintligt stationsläge finns i närheten, vilket också ökar tillgängligheten till kollektivtrafik i industriområdet.

Den samlade bedömningen är att den aktuella planen medför en positiv konsekvens för trafik och tillgänglighet. Främst då ökad kapacitet för kollektivtrafiken genom ökad kapacitet på Södra stambanan samt superbusskonceptet, medför ett ökat klimatneutralt resande då fler kan välja kollektivtrafik istället för att ta bilen. Planförslaget ger även upphov till ökade möjligheter för gångtrafikanter att röra på sig inom kommunen genom nya rekreativstråk och gröna stråk, vilket bidrar till den positiva effekten.

7.6.4 Inarbetade åtgärder

I den aktuella planen utökas trafikkapaciteten främst för befintliga järnvägssystem och vägnät. Det föreslagna superbusskonceptet med trafikering utmed Simrishamnsbanan ger möjligheter till snabba förbindelser, vilket är en viktig faktor för att pendlare ska välja kollektivtrafik. Vidare identifieras befintliga gröna stråk i planen och framtida gröna stråk integreras i dessa.

Nya vägar för cykeltrafik kan tillsammans med utökad kapacitet för kollektivtrafik i planförslaget bidra till en förändrad färdmedelsfördelning, där fler åker kollektivt eller cyklar istället för att till exempel köra bil.

7.6.5 Förslag på ytterligare åtgärder

Utredning av trafikflöden kan bli aktuellt vid byggnation områden som till exempel Flackarp och Höjebromölla.

7.7 Buller

7.7.1 Förutsättningar

Det förekommer störningar från buller i kommunen idag. Bullerkällor utgörs av järnvägen Södra stambanan och biltrafik från till exempel Gamla Lundavägen, väg 11, väg 108 och väg E22. Buller kan också uppkomma i form av starka vindar över slätterna i kommunen. Vidare så påverkas delar av kommunen av flygbuller från Malmö Airport samt en privat start- och landningsbana norr om Bjällerup. Bullerkällor utgörs även av industrianläggningar. (2)

Buller kan utgöra ett problem för hälsan och välbefinnandet för boende eller människor som tidvis vistas inom områden med höga bullernivåer. När det gäller riktvärden för buller måste man skilja på om det är infrastrukturen som byggs om eller om man bygger nya byggnader längs med befintlig infrastruktur. Hanteringen blir annorlunda i de olika fallen. Bygger man nya bostäder är det förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216) som gäller, där Boverket är ansvarig myndighet. Bygger man däremot om infrastruktur är det riktvärden enligt Infrastrukturpropositionen från 1996 som gäller för den bebyggelse som påverkas av ombyggnaden. Figur 6 sammanfattar riktvärdena från trafikbullerförordningen (2015:216).

Följande riktvärden för buller från väg- och spårtrafik bör normalt inte överskridas vid bostadsbebyggelse:

- 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad*
- 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats (om sådan anordnas i anslutning till byggnaden)*

*Samma riktvärden gäller för bostadsbyggnader om högst 35 kvadratmeter, däremot är ekvivalentnivån vid fasad 65 dBA.

Figur 6 Riktvärden enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

Vidare har Naturvårdsverket hållningen att rekreationsområden inom tätorter inte bör överskrida ekvivalentnivå på 55 dBA för vardagsmedeldygn. (33) (53)

Det finns enligt rättspraxis krav på att ljud från vindkraftverk inte får överskrida 40 dBA. Det värdet gäller för hela dygnet. Detta innebär att värdet är strängare än för industribuller. Vidare medför vindkraftverk ett främst så kallat svischande eller väsende ljud som hamnar inom frekvensområdet 63–4000 Hz. (34)

7.7.2 Konsekvenser av nollalternativet

I nollalternativet kommer trafiken i kommunen att öka i relation till befolkningstillväxten. Södra stambanans kapacitet kommer att öka från dubbelspårigt till fyrspårigt. Den ökade trafiken i kommunen ger upphov till en negativ påverkan från buller. Med skyddsåtgärder i samband med ombyggnad av vägar och nybyggnation kan riktvärden för trafikbuller följas. Nybyggnation i stationsnära lägen kan fungera som skydd för buller för befintlig bebyggelse.

Ett intresseområde för vindkraft i norra delen av kommunen kan också ge upphov till lokala bullerstörningar. Det finns två olika källor för bullerstörningar från vindkraft, det vill säga från växellådan samt aerodynamiskt, eller så kallat svischande, ljud från vingarna. Bullernivåer från vindkraft är beroende på olika egenskaper såsom terrängformer, vindriktning och andra meteorologiska förhållanden. Dessa aspekter kan undersökas genom till exempel verksamhetstillstånd där mark- och meteorologiska egenskaper kan analyseras, med hänsyn till detta kan vindkraft ge upphov till negativ påverkan på lokal nivå.

Den negativa konsekvensen av trafikökningen motverkas delvis av skyddsåtgärder samt placeringen av ny stationsnära bebyggelse. Men trafikökningen på vägarna och järnvägssystemet ger fortfarande upphov till bullerstörningar för bebyggelsen som helhet.

Den sammantagna bedömningen är att nollalternativet ger upphov till en liten negativ konsekvens, främst kopplade till en ökad mängd genomfartstrafik i kommunen.

7.7.3 Konsekvenser av planförslaget

Nya verksamhetsområden är främst planerade i anslutning till befintliga verksamhetsområden. Ett område med möjligheter för utveckling av både verksamheter och bostäder är utpekade i västra delarna av Staffanstorp. Ett sådant område kräver särskild planering av bostäderna, eller val av verksamhetstyp, för att sametableringen inte ska ge upphov till problem kopplade till buller. Detta är något som kräver anpassning i detaljplaneskedet. Med anpassning av detaljplanernas innehåll efter gällande rekommendationer och riktlinjer, samt med hänsyn till att bland annat ägo gränser tas med i utvecklingen av planerad utbyggnad, bedöms sametableringens påverkan vara liten negativ.

Ökad kapacitet på Södra stambanan ger upphov till förhöjda bullernivåer. De förhöjda bullernivåerna påverkar närliggande bostadsområden samt ny

stationsnära bebyggelse negativt. Ny bebyggelse i stationsnära lägen kan däremot motverka bullerstörningar en viss del genom att de fungerar som barriärer.

Ökad tillgänglighet och förstärkta regionala stråk samt vägsystem ger upphov till negativ konsekvens genom att ökad fordonstrafik medför ökat buller.

Den aktuella planen medför därmed sammantaget liten negativ konsekvens som orsakas av till exempel ökad genomfartstrafik med bil på regionala stråk, samt ökad kapacitet på befintligt järnvägssystem.

7.7.4 Inarbetade åtgärder

I den aktuella planen har verksamheter lokaliserats främst på områden där det finns befintlig verksamhet. Vidare tar planförslaget även hänsyn till bland annat ägogränser i det planerade verksamhetsområde i västra delen av Staffanstorps tätort.

De regionala stråk och säkrad tillgänglighet vägar som identifierats i planförslaget är främst befintliga.

Genom utformning och lokalisering av ny bebyggelse samt tillkommande skyddsåtgärder mot buller kommer riktvärden som återfinns i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216) att följas. Genom att inte överskrida uppsatta riktlinjer för bullernivåer kan negativ påverkan minska.

I detaljplanprocessen ska bullerutredningar utföras för att ge mer information om bullersituationen i bland annat stationsnära lägen.

Vid utveckling och detaljplanering av det område där verksamheter och bostäder sametablas (Västra industriområdet, norr om Malmövägen i Staffanstorps tätort) kan särskilda bullerutredningar krävas. Det bör säkerställas att bostäder i detta område kan få en tyst sida. Det kan också krävas anpassning av verksamheter i utkanten av det planerade verksamhetsområde som gränsar till området med sametablering, så att exempelvis mindre störande verksamheter förläggs i områdets ytterkanter.

7.8 Luftkvalitet

7.8.1 Förutsättningar

Luftföroreningar har negativ påverkan på både människor och miljö. För människor är det hälsan som påverkas negativt genom bland annat ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar, cancersjukdomar och luftvägssjukdomar. Den negativa påverkan på miljön innebär till exempel försurning, skador på växter samt övergödning. För övrigt kan luftföroreningar bidra med negativ påverkan som till exempel att kulturhistoriska värdefulla byggnader, statyer eller fornlämningar skadas eller smutsas ner. (4) (30)

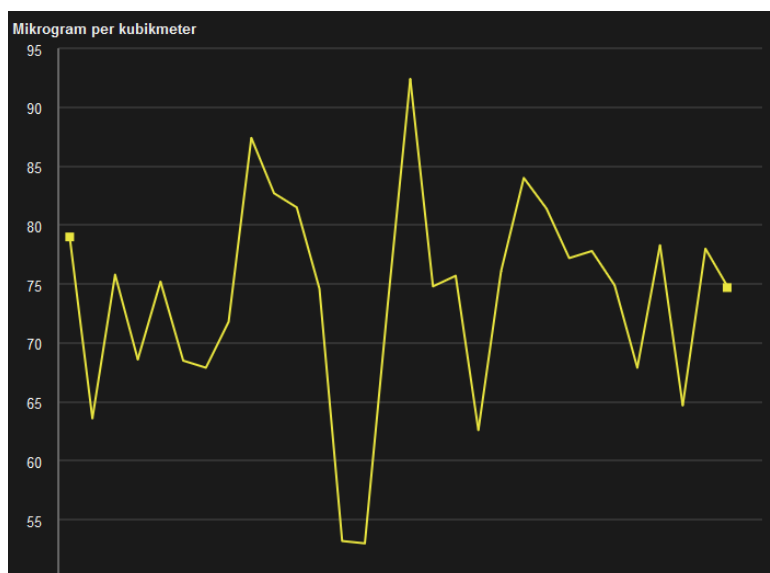
Det finns miljökvalitetsnormer (MKN) för luft med gemensamma gräns- och riktvärden för EU:s medlemsstater. Dessa implementeras i svensk lagstiftning om miljökvalitetsnormer, den så kallade Luftkvalitetsförordningen (SFS 2010:477). Gränsvärdenormer är miljökvalitetsnormer som inte får överskridas, medan

målsättningsnormerna ska eftersträvas. MKN gäller för utomhusluft, med undantag för arbetsplatser, vägtunnlar och tunnlar för spårbunden trafik. Syftet med MKN för luft är att skydda människors hälsa och miljön, samt uppfylla krav som ställs genom Sveriges medlemskap i den Europeiska Unionen. (35) (36)

Faktorer som påverkar luftkvaliteten är bland annat trafikmängder och luftgenomströmning/ventilation. Med en tät trafik inom tätbebyggt område kan luftföroreningarna lokalt vara höga, medan luftkvaliteten i mindre tätbebyggda områden med lägre trafikmängder istället kan ha god luftkvalitet. (37)

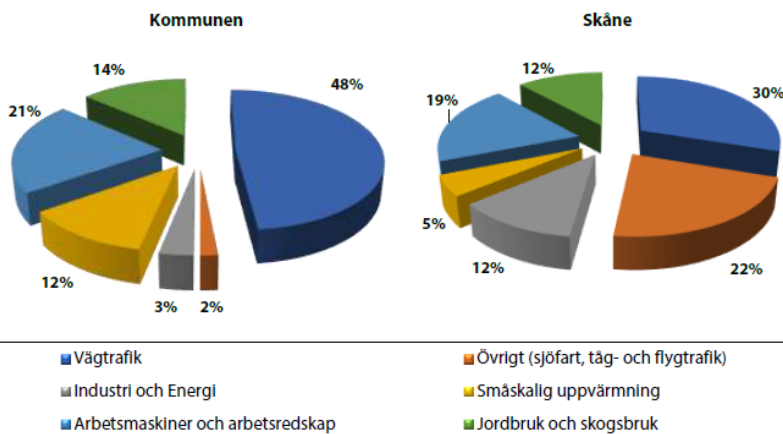
Transportsystemet står för en signifikant andel av utsläppen av bland annat koldioxid, metan, kväveoxider och partiklar, ämnen som påverkar världens klimat genom växthuseffekten. Kväveoxider är indirekta växthusgaser som bidrar till troposfäriskt ozon som är en viktig växthusgas. Partiklar, som delas upp i grova eller fina partiklar, påverkar både människors hälsa och klimatet, där till exempel sotpartiklar ökar växthuseffekten. Det finns både naturliga och antropogena källor till partiklar. Det krävs en reducering av utsläpp av växthusgaser för att nå de uppsatta miljö- och klimatmålen. Ett sätt för att nå miljö- och klimatmålen är att övergå från fossila bränslen till förnyelsebara bränslen. Andra faktorer som påverkar utsläppen från transportsystemet är trafikarbete samt energiförbrukning per kilometer vilket i sin tur beror på fordonstyp. För att transportsystemet ska nå nationella och globala mål för hållbar utveckling behövs en annan färdmedelsfördelning än idag. (30)

Kommunerna har ansvar för att se till att miljö kvalitetsnormerna följs. Det finns miljö kvalitetsnormer för olika ämnen som kväveoxid, marknära ozon, kolmonoxid, partiklar (PM10/PM2,5), bensen, kadmium, med flera. Kontroll av luftkvalitet sker i form av modellering, mätning eller objektiv skattning. (36) (37)

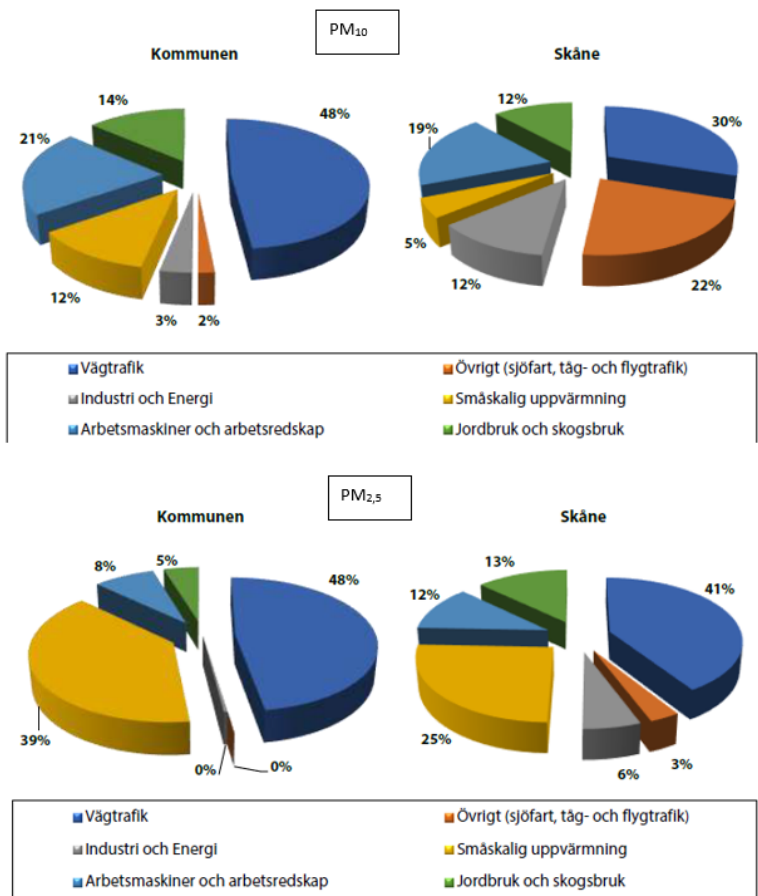
Figur 7 Diagrammet från Naturvårdsverket visar mätvärden för marknära ozon (O₃) i Staffanstorps kommun (förortsmiljö), mellan 2 februari och 3 mars år 2020. Halterna mäts i mikrogram per kubikmeter.

Naturvårdsverket har en mätplats i Staffanstorps kommun där marknära ozonhalter (O_3) mäts (Figur 7). Mätstationen ligger vid Räddningstjänsten Lomma-Staffanstorp, mellan Industrivägen och väg 108. Mätstationen visar realtidsdata för den senaste månadens dygns maximala 8-timmarsmedelvärden (preliminär statistik) i mikrogram per kubikmeter ($\mu g/m^3$). Från 2 februari 2017 till 3 mars år 2020 visar resultaten en variation mellan cirka $53 \mu g/m^3$ som lägsta värde, och cirka $93 \mu g/m^3$ som högsta värde. Mätningarna visar att preciseringen i miljökvalitetsmålet frisk luft, som är $70 \mu g/m^3$, överskrids flera gånger under perioden. Kommunen klarar däremot gränsvärdet för ämnet enligt MKN som är $120 \mu g/m^3$. Kommunen klarar också gränsvärdet för ämnet enligt WHO (FNS Världshälsoorganisation), som har något hårdare riktvärden på $100 \mu g/m^3$. (38) (37)

Figur 8 Illustrerar diagram som visar procentuell fördelning av utsläppskällor inom kommunen jämfört med länet, år 2018.

Ett uppdrag har utförts av Skånes Luftvårdsförbund angående luftkvalitet som fokuserar bland annat på kväveoxider (NO_x) och partiklar (PM_{10}). År 2018 utgjorde kommunen 1,5 procent av det totala kväveoxidutsläppet samt 2,5 procent av det totala partikelutsläppet i länet, vilket innebär en liten minskning sedan tidigare mätningar 2014. Statistiken för partiklar ($PM_{2,5}$) visar att kommunen utgjorde 2,6 procent av det totala partikelutsläppet i länet. Figur 8 visar procentuell fördelning av utsläppskällorna i kommunen för kväveoxider, i jämförelse med länet. Den största utsläppskällan för respektive luftförorening är vägtrafik. Figur 9 visar procentuell fördelning av utsläppskällor för partiklar i kommunen, jämfört med länet. (39) (52)

Figur 9 Illustrerar diagram som visar procentuell fördelning av utsläppskällor inom kommunen jämfört med länet, år 2018.

7.8.2 Konsekvenser av nollalternativet

Ökad trafikmängd och ökad andel nybyggnation i tätbebyggda områden kan ge upphov till en negativ påverkan på luftkvaliteten. Landskapet i kommunen är överlag öppet och vilket gör att luftföroreningar förflyttas, men effekten kan motverkas av förtätning i stationsnära områden.

Ett intresseområde för vindkraft är dessutom planlagt i den norra delen av kommunen. Mer förnyelsebar energi kan minska påverkan på klimatförändringar genom minskat utsläpp av växthusgaser.

Ökad kapacitet på Södra stambanan, från dubbelspårigt till fyrspårigt, innebär att fler åker kollektivt och detta kan motverka trafikökningen på vägarna. Det som bidrar till en försämrad luftkvalitet är bland annat ökad genomfartstrafik bland annat i form av pendlingstrafik till Lund och Malmö. Vägtrafik är den källa som främst bidrar till utsläpp av luftföroreningar såsom kväveoxider och partiklar, och kommunens närområden är den främsta källan till kväveoxider (Figurerna 8 och 9). Bedömningen är att miljökvalitetsnormerna för luft inte överskrids i

nollalternativet då statistik från 2018 visar att halterna ligger långt under MKN (52). Nollalternativet ger därmed upphov till liten negativ konsekvens.

7.8.3 Konsekvenser av planförslaget

Den aktuella planen identifierar att det kommer att finnas ökad kapacitet på järnvägssystemet i kommunen där den tvåspåriga Södra stambanan utökas till fyrspårig. Dubbel kapacitet innebär att fler kan åka kollektivt istället för att köra bil. Den ökade kapaciteten på Södra stambanan innebär därför minskad biltrafik och därmed minskade luftutsläpp i form av växthusgaser som bidrar till klimatförändringar.

Vidare innebär planen att det främst är kommunens närområden som bidrar till luftföroreningar som bland annat kväveoxidutsläpp. Starka regionala stråk innebär främst att genomfartstrafiken i kommunen ökar trots ökade möjligheter att åka kollektivt, vilket påverkar luftkvaliteten negativt. Grönstråk och grönområden inom tätorterna och i stationsnära lägen, samt bevarandet av områden med höga naturvärden som identifierats kring Höje å i Flackarp - Höjebromölla, kan däremot bidra till en förbättrad luftkvalitet genom bland annat rening och skuggning. De föreslagna grönstråken medför därmed positiva konsekvenser för luftmiljön och miljö kvalitetsnormerna för luft bedöms därmed inte påverkas av den föreslagna översiktsplanen då halterna ligger långt under MKN. (52)

Den aktuella planen ger möjligheter till förtätningar av tätorterna. Tät bebyggelse kan medföra en lägre luftgenomströmning och därmed ökning av luftföroreningar lokalt. Risken med att luft stängs inne bedöms dock som liten samtidigt som trafiken inom orterna är relativt låg och istället koncentreras på regionala trafikstråk, varför den negativa effekten av förtätningen på luftkvaliteten bedöms som liten. Det i tidigare utpekade intresseområdet för vindkraft är borttaget, varför möjligheterna till förnybar energi minskar, något som ger en liten negativ effekt.

Precis som i nollalternativet kan förtätning i stationsnära lägen genom ny bebyggelse motverka effekten av att luftföroreningar förflyttas, såsom de kan göra i det mer öppna landskapet. Vidare identifieras parker med höga värden på tätortsnivå i planförslaget och det innebär att vegetation kan motverka effekterna av utökad trafik på lokal nivå.

Sammantaget medför planen en liten eller mycket liten negativ konsekvens, främst kopplat till möjligheterna till ökad kollektivtrafik, ökad mängd vegetation inom tätorterna och i stationsnära lägen.

7.8.4 Inarbetade åtgärder

På tätortsnivå har parker av stort värde för orten identifierats i planförslaget. Vegetation kan motverka effekten som till exempel trafikökning kan medföra i tätortsområden. Områden med höga naturvärden, befintliga stråk och övrig grönstruktur inarbetas också i planförslaget.

Genom att främja fossilfria bränslen för att minska förorenade utsläpp så kan påverkan på luftkvalitet samt klimatförändringar minska.

7.8.5 Förslag till ytterligare åtgärder

Analys av luftkvaliteten i stationsnära lägen samt regionala stråk och vägar där tillgänglighet planeras att stärkas kan vara aktuellt.

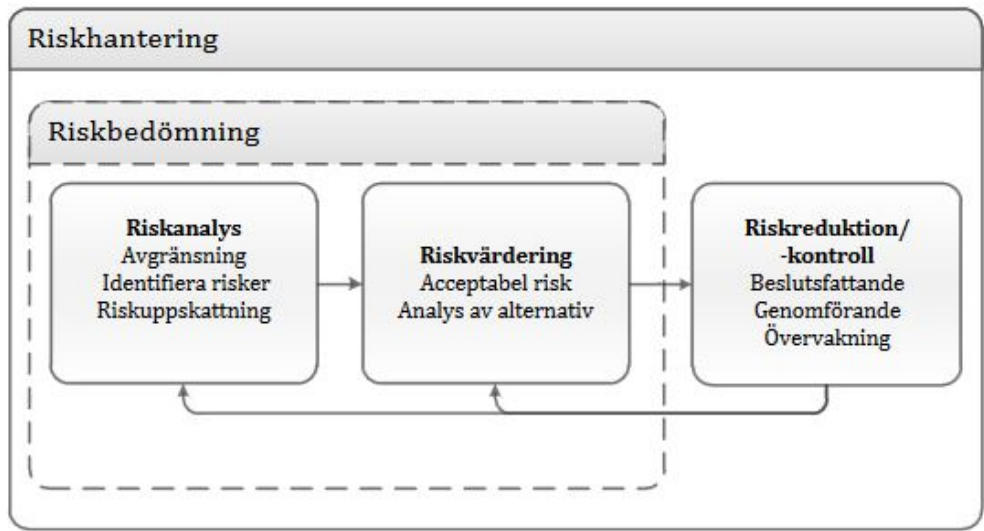
7.9 Risk och säkerhet

7.9.1 Förutsättningar

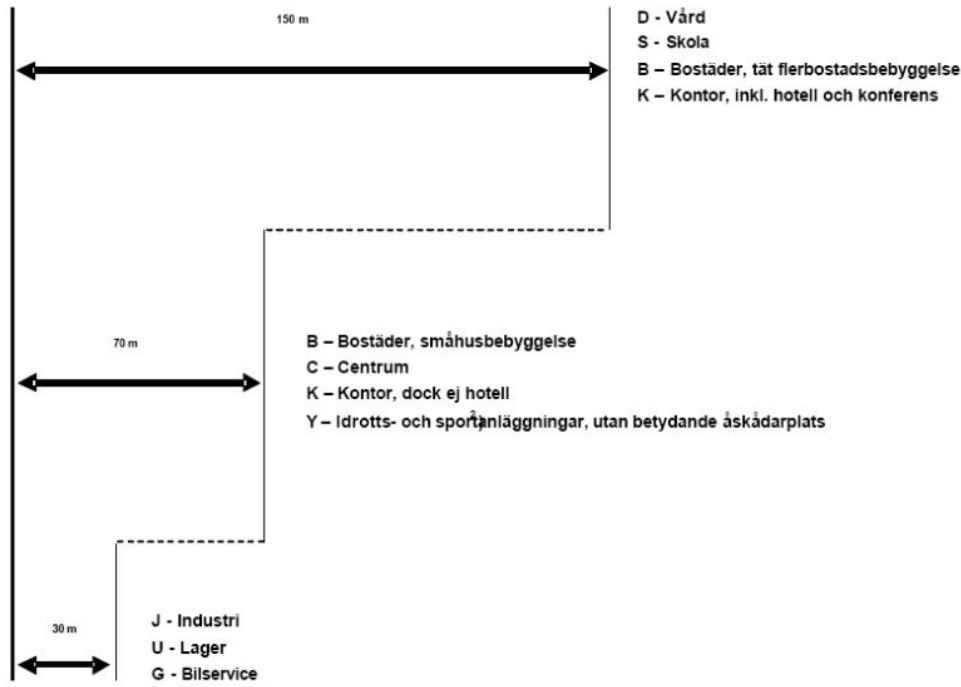
Kommunen har sedan 2007 varit certifierad som "A Safe Community" enligt WHO (FN:s Världshälsoorganisation), samt återcertifierats år 2013. Det innebär att kommunen lever upp till olika krav för skadeförebyggande verksamhet. Det finns omkring tvåhundra kommuner i världen som har klarat av kraven som ställs för att bli certifierade som "en säker och trygg kommun". Kommunen jobbar tillsammans med olika aktörer och medborgare för att bland annat skapa en ökad trygghet och säkerhet, samt för att minska antalet olyckor. (40) (41) (2)

Med olyckor menar man till exempel tekniska olyckor i samband med industrianläggningar, kemikalier eller transportsystem, naturolyckor som översvämning, och sociala olyckor som sabotage eller sjukdom, som kan påverka människor eller miljö. (42) (43)

Risk avser en kombination av sannolikhet för en händelse som till exempel en olycka och olyckans konsekvenser. Sannolikhet innebär hur troligt det är att en viss händelse inträffar. Figur 10 visar riskhanteringsprocessen där riskanalys i enlighet med internationella standarder omfattar riskidentifiering och riskuppskattning. Länsstyrelsens riktlinjer för skyddsavstånd kan ligga till grund för processen samt vara vägledande för bedömningen av en ÖP i en MKB. Länsstyrelsen Skåne har tagit fram riktlinjer för risker där Vägledning 1 är en enkel metod där riktlinjerna enbart baseras på skyddsavstånd (Figur 11). Skyddsavståndet planering av bebyggelse intill rekommenderad färdväg av transport av farligt gods där 0–30 meter utgör en bebyggelsefri zon. Mindre känslig bebyggelse såsom handel och industri utgörs av en zon med ett avstånd mellan 30–70. För känslig bebyggelse såsom skola råder ett avstånd som är över 150 meter från rekommenderad väg för transport av farligt gods. (44) (45)

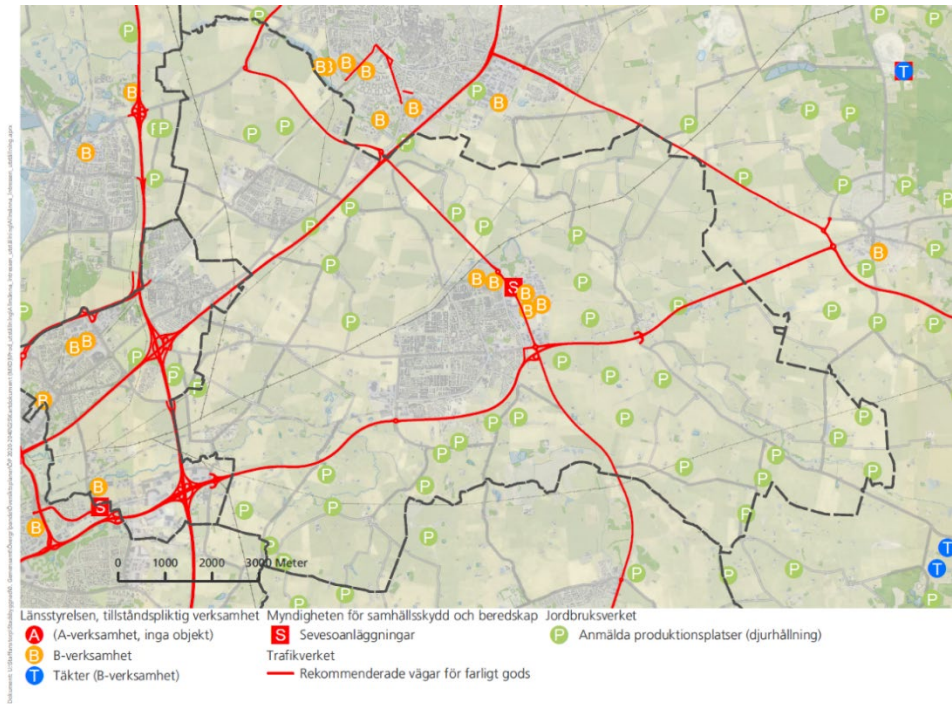

Figur 10 Visar riskhanteringsprocessen som innefattar riskidentifiering och riskuppskattning, där Länsstyrelsens riktlinjer för skyddsavstånd kan ligga till grund för processen. (45)

Figur 11 Illustrerar föreslagna skyddsavstånd av Länsstyrelsen Skåne enligt Vägledning 1. (44)

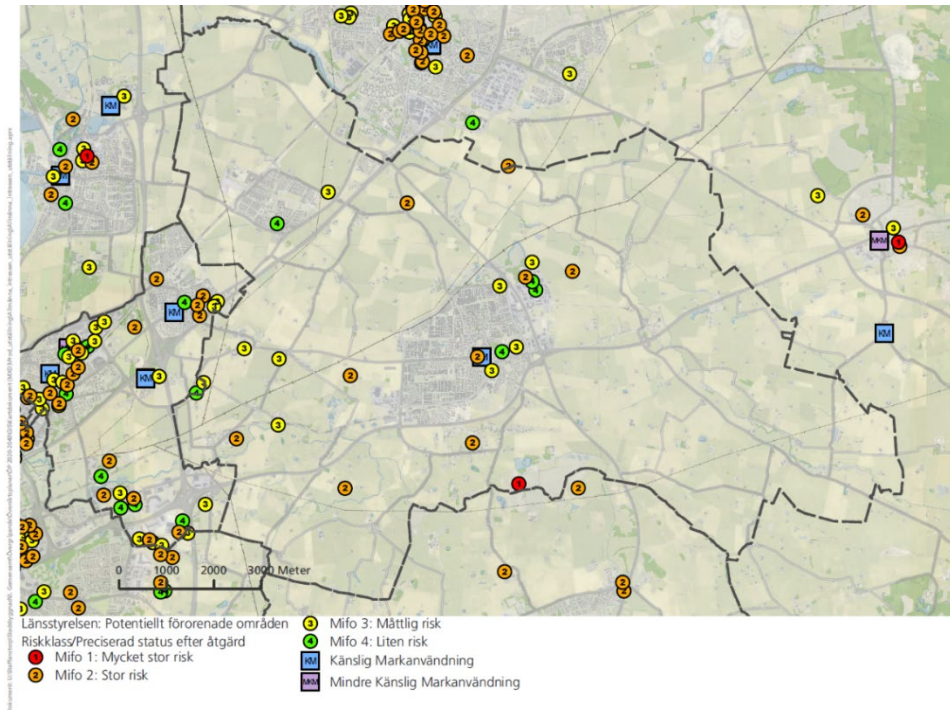
u:\staffanstopp\stadbyggnad\0 - gemensamt\övergripande\översiktsplaner\ösp_2020-2040\utställning\mkb\mkb_op_staffanstopp_slutversion_2020-12-10.docx

Figur 12 Kartan visar bland annat vägar för farligt gods (järnväg och biltrafik). Karta från Staffanstorps kommun, 2020.

Inom kommunen förekommer miljöfarliga verksamheter som är tillståndspliktiga, samt anmälningspliktiga. Dessutom finns mindre industrier och företag som till exempel jordbruk, bilverkstäder, åkerier och tryckerier som kan bidra med mindre utsläpp (Figur 12). (2)

u:\staffanstorps\stadsbyggnad\0_gemensamt\övergripande\översiktsplaner\ösp_2020-2040\utställning\mkb\mkb_op_staffanstorps_slutversion_2020-12-10.docx

Figur 13 Kartan visar inventerade och riskklassade objekt enligt Metodik för inventering av förorenade områden, MIFO. Karta från Staffanstorps kommun, 2020.

I Staffanstorps kommun finns 21 inventerade och riskklassade objekt enligt Metodik för inventering av förorenade områden, MIFO. Fördelningen mellan riskklasserna framgår av Tabell 7 nedan.

Tabell 7 Riskklassfördelning i Staffanstorps kommun

Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 4
Mycket stor risk	Stor risk	Måttlig risk	Liten risk
1	8	8	4

Vid Torrebergabäcken i kommunens södra delen finns ett område som utgörs av höga naturvärden enligt planförslaget. Intill bäcken återfinns ett område med mycket stor risk för föroreningar, se Figur 13.

I Staffanstorps tätort återfinns områden med måttlig samt liten risk för föroreningar där planerad stadsbebyggelse, lärmiljö och stationsläge är belägna enligt planförslaget.

Södra stambanan, väg 108, samt väg E22 rekommenderas som transportväg för farligt gods (Figur 12). Det finns riktlinjer för riskreducerande åtgärder för

bebyggelse intill vägar och järnvägar som rekommenderas för transport av farligt gods. Boverket, Naturvårdsverket, Räddningsverket och Socialstyrelsen har satt riktvärden för skyddsavstånd. Skyddsavståndet som kring omlastningscentraler är 500 meter och skyddsavståndet vid planering av till exempel industriområden är 100 meter.

Inom kommunen finns flera större kraftledningsstråk (se Figur 2 i tidigare avsnitt). Både de kraftledningar och transformatorstationer som finns inom kommunen är försedda med skyddsavstånd eftersom dessa omges av magnetiska fält. (2) (46)

Ökade utsläpp av växthusgaser bidrar till ett förändrat klimat. I Sverige ökar riskerna för översvämningar genom ökade nederbördsmängder. Ökade nederbördsmängder påverkar även markens stabilitet och hållfasthet, vilket kan medföra ökad risk för ras och skred. Vidare har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MBS) tagit fram översvämningskartering som bland annat inkluderar olika klimatscenerier för Höje å, vilket visar på översvämningsriskerna för 100-årsflöde, 200-årsflöde samt beräknat högsta flöde (BHF). Höje å inkluderas även i MSB:s översyn av områden med betydande översvämningsrisk med hänsyn till mängden människor som bor och arbetar kring översvämningszonerna. (47) (50) (51)

7.9.2 Konsekvenser av nollalternativet

Trafiken i kommunen ökar i nollalternativet, vilket ger upphov till en ökad risk för trafiksäkerheten. Risker för trafikolyckor kan minska med ökad tillgänglighet och framkomlighet vid ombyggnad av vägar. En ökad järnvägskapacitet, från dubbelspår till fyrsparig, ger upphov till en positiv effekt för trafiksäkerheten då fler väljer tåget istället för bilen minskar antalet personer som kan skadas i olyckor på vägarna minska.

Vägar och järnvägssystem som rekommenderas för transportsystem för farligt gods kan vid olyckor ge upphov till en negativ konsekvens på lokal nivå. Detta gäller till exempel bostadsområden i Hjärup som genomkorsas av Södra stambanan. I nollalternativet ökar andelen bostäder i lägen nära spårbunden trafik, vilket kan medföra ökad risk i samband med olyckor.

Ökad kapacitet på spårbunden kollektivtrafik kan ha en motverkande effekt på olyckor i samband med biltrafiken. Men den ökade kapaciteten på järnvägssystemet, ökad tillgänglighet på vägnät, samt ökad andel bebyggelse i stationsnära lägen bidrar till större risker i samband med olyckor vid transport av farligt gods.

I nollalternativet identifieras ett intresseområde för vindkraft, risker som främst är kopplade till dessa är lossande delar och isbildning. Därför blir avståndet till bostäder eller bostadsområden viktigt. Intresseområdet för vindkraft är planlagt på öppet landskap där enstaka gårdar kan förekomma. Riskerna kopplade till vindkraft är därför små, och främst utgörs av lokaliseringen på detaljplannivå. Utökad andel hårdgjorda ytor ökar risker för översvämningar som ett förändrat klimat ger upphov till.

Den sammantagna bedömningen är att nollalternativet ger upphov till måttlig negativ konsekvens, främst i och med att trafik ökar i samband med ökad bebyggelse och att fler reser kollektivt och därmed utsätts för trafikrisker i lägre utsträckning.

7.9.3 Konsekvenser av planförslaget

I planförslaget är bebyggelse, såsom bostadsområden, planlagda i närheten av Södra stambanan som rekommenderas som väg för farligt gods. Dessutom utökas järnvägskapaciteten från tvåspårigt till fyrspårigt, vilket innebär att det finns risker för att mer farlig gods har möjlighet att transporteras, vilket ger upphov till negativ konsekvens. Den negativa konsekvensen kan motverkas genom att mindre farligt gods transporteras på vägar såsom väg 108 och väg E22.

Ökad kapacitet på Södra stambanan innebär däremot att risken för bilolyckor kan minska eftersom fler kan åka kollektivt, speciellt med hänsyn till att stationsnära lägen främst utgör lokaliseringen av ny bebyggelse. Den positiva effekten kan motverkas genom att självmordsrisken kan öka eftersom Södra stambanan utökas från tvåspårig till fyrspårig. Genom att till exempel bygga staket vid lätt tillgängliga platser kan risken för självmord motverkas.

Ökad kapacitet på järnvägssystem kan minska risker för olyckor i fordonstrafik, men det ger också ökad möjlighet för transport av farligt gods. Ökad bebyggelse i närhet av vägar och järnvägssystem som rekommenderas som väg för transport av farligt gods ger också upphov till ökade risker.

Intresseområdet för vindkraft är borttaget, men befintliga vindkraftverk ger upphov till samma risker. Påverkan på riskbilden bedöms därför som mycket liten.

Planförslaget ger möjligheter till utökningar av verksamhetsområden. Beroende av vilken typ av verksamheter som lokaliseras inom de tillkommande verksamhetsytorna ser riskbilden olika ut. De flesta av riskerna är dock möjliga att hantera i planeringskedet, varför risken kopplad till verksamhetsmark bedöms som liten negativ.

Ökade nederbördsmängder orsakade av klimatförändringar kan ge upphov till ökade risker för bland annat översvämningar samt ras och skred. Detta kan påverka befintlig och ny byggnation. Genom detaljerade undersökningar på detaljplanenivå kan riskerna minska eller undvikas. Områden med höga naturvärden samt parker av stort värde på tätortsnivå har identifierats. Genom att inarbeta grönstruktur i planförslaget kan riskerna för till exempel översvämningar, som ökar från högre andel hårdgjorda ytor, minska.

Sammantagsvis ger den aktuella planen upphov till liten negativ konsekvens kopplat till risk.

7.9.4 Inarbetade åtgärder

Identifierar grönstrukturer av höga värden, som till exempel parker och naturområden. Vidare identifieras det i planförslaget områden som är viktiga

avseende dagvattenhantering, vilket är av stor vikt avseende översvämningsrisker.

I det planerade verksamhetsområdet på västra sidan av Staffanstorps tätort tas det hänsyn till bland annat ägo gränser vilket är av vikt avseende på närliggande/befintlig verksamhet. Även områden för dagvattenhantering och naturmiljö identifieras.

Riktlinjer för skyddsavstånd för vägsystem som rekommenderas som väg för farligt gods förväntas vara integrerade i planförslaget.

Vid detaljplanering av områden bör hänsyn tas till geologiska förutsättningar för att minska risker för ras och skred.

Översvämningsrisker orsakade av klimatförändringar och fler hårdgjorda ytor kan minska genom att inarbeta fler grönstrukturer samt arbeta med klimatanpassade dagvattensystem.

En belysningsplan planeras att tas fram inom ramen för den trygghetsstrategi som kommunen kommer att låta ta fram under året.

7.9.5 Föreslag till åtgärder

I de utpekade potentiellt förorenade områdena (MIFO) som berör planerad utbyggnad i planförslaget bör vidare undersökningar utföras.

7.10 Hälsa

7.10.1 Förutsättningar

Grönområden, parker och tätortsnära natur har stor potential att påverka hälsan på ett positivt sätt, samt skapa en god miljö. Utformningen av tätorter och bostadsområden påverkar därmed människors hälsa och välbefinnande. Den bostadsnära naturmiljön är den populäraste platsen för rekreation och fysisk aktivitet, där kontakt med naturen har en positiv effekt på psykisk hälsa och stress.

Fysisk aktivitet inkluderar lågintensiv motion som till exempel promenader för att utföra ärenden, cykla till arbetsplats eller till kollektivtrafik. Den bebyggda miljön kan skapa förutsättningar för fysisk aktivitet som i sin tur påverkar människors hälsa. Byggnaders utformning med till exempel trappor underlättar lågintensiv motion och bidrar till en positiv effekt på hälsan. (4) (48)

Kommunen karaktäriseras av en öppen landskapsbild som har en positiv effekt på hälsa. Inom kommunen finns beträdor, samt gång och cykelvägar som gör det enkelt att röra sig i, samt nå, närliggande natur och åkerlandskap.

Inom kommunen finns förorenad mark vid bland annat äldre deponier, industritomter och skjutbanor som kan påverka människors hälsa.

Människors hälsa och välbefinnande påverkas av olika aspekter, bland annat risker i samband med kraftledningar, trafik, samt luftföroreningar och buller som beskrivs i separata avsnitt.

7.10.2 Konsekvenser av nollalternativet

I nollalternativet kommer kommunens naturområden och rekreation, som har en positiv effekt på människors hälsa, att vara desamma som de är idag. Detta ger inte upphov till några konsekvenser.

Kommunen domineras av öppet landskap, och luftföroreningar kan därmed förflyttas. Vid förtätning kan denna effekt motverkas, och luftkvaliteten i tätorterna kan försämrans. En försämrad luftkvalitet kan påverka hälsan.

Kraftledningar som kan förflyttas till västra delen av kommunen kan ge en negativ påverkan på lokal nivå med hänsyn till hälsorisker i samband med elektromagnetisk strålning. Elektromagnetisk strålning kan medföra negativ påverkan på människor och miljö (gäller både växter och djurliv), genom till exempel ökad risk för cancer samt neurologiska och kroniska sjukdomar och för djur påverkas till exempel immunförsvar, reproduktionsförmåga samt orienteringsförmågor.

Den sammantagna bedömningen är att nollalternativet ger upphov till liten negativ konsekvens, detta med hänsyn till försämrad luftkvalitet vid förtätning av stationsnära områden samt hälsorisker i samband med elektromagnetisk strålning på lokal nivå.

7.10.3 Konsekvenser av planförslaget

Jämfört med nollalternativet flyttas färre kraftledningar till kommunens västra del i framtiden, vilket minskar den negativa påverkan på hälsan som elektromagnetisk strålning kan medföra.

Den aktuella översiktsplanen ger möjligheter till utökningar av grönområden och gröna stråk inom tätorterna. Flera nya bostadsområden är planerade i närheten av större rekreationsområden som redan idag är populära, bland annat vid Höje å och i Hjärup. Nya rekreationsstråk samt inarbetade befintliga gröna stråk, och planer på nya gröna stråk ger möjligheter till ökad rörlighet vilket har en positiv inverkan på hälsan.

Ökade möjlighet till fysisk aktivitet genom rekreationsstråk ger upphov till positiva effekter för folkhälsan då fler kan komma ut och röra sig i grönområden. Den samlade bedömningen är att planförslaget därmed ger upphov till positiva konsekvenser för hälsan.

7.10.4 Inarbetade åtgärder

Befintliga gröna stråk är inarbetade i planen och framtida gröna stråk är integrerade i dessa. Planförslaget tar hänsyn till områden med höga naturvärden och på tätortsnivå tar den aktuella planen även hänsyn till parker av stort värde för tätorten, vilket medför ökade möjligheter till fysisk aktivitet

8.2 Avstämning mot miljömål

Nedan görs en avstämning mot relevanta nationella miljö kvalitetsmål.

8.2.1 Begränsad klimatpåverkan

"Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.

Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.

Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås."

Genom att planlägga ny bebyggelse i form av bland annat bostäder och stadsmässig bebyggelse i stationsnära lägen innebär det att fler kommer att kunna åka kollektivt. Inflyttningen till kommunen kan också till stor del antas ske i de nybyggda bostäderna i kollektivtrafiknära lägen. Generellt medför det att andelen pendlande med kollektivtrafik bör öka, varför den föreslagna översiktsplanen bedöms medverka positivt till möjligheterna att nå miljömålet.

Det idag befintliga intresseområdet för vindkraft är borttaget, vilket påverkar möjligheterna till utveckling av förnybar energi negativt i någon mån. Detta påverkar också möjligheterna till ett fossilfritt samhälle och minskade klimatutsläpp, men i liten grad då vindkraft är möjlig att bygga även utanför utpekade intresseområden.

Utökad kapacitet på järnvägssystemet Södra stambanan ökar möjligheter för kollektivtrafik. Utbyggnad av till exempel bostäder sker främst i anslutning till stationsnära lägen, vilket innebär att fler kan åka kollektivt istället för att till exempel köra bil. Genom att minska användningen av fossila energiformer minskar utsläppen av växthusgaser till atmosfären vilket ökar möjligheterna att nå målet både i landet och globalt.

8.2.2 Grundvatten av god kvalitet

"Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag."

Möjligheterna att nå målet för god kvalitet för grundvatten påverkas inte. De grundvatten som förekommer inom kommunen uppnår enligt VISS (2020) i dagsläget god kemisk status. Grundvattenkvaliteten påverkas främst av jordbruk. Genom att jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse innebär det mindre påverkan på grundvattenförutsättningarna från till exempel bekämpningsmedel.

8.2.3 Ett rikt odlingslandskap

"Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks."

I det aktuella förslaget till översiktsplan har man prioriterat en hög exploateringsgrad i stationsnära lägen där särskilt goda utvecklingsmöjligheter återfinns i exempelvis Hjärup, Staffanstorp och Flackarp. Dock innebär planförslaget att jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse i form av bostäder, stadsmässiga bebyggelse samt verksamheter. Detta innebär att målet med att inte minska mängden jordbruksmark motverkas, och förändringen från jordbruksmark till bebyggd mark bedöms vara permanent. Jordbruksmark tas också i anspråk för att tillgodose rekreativa behov, vilket bör påverka den biologiska mångfalden positivt då det handlar om restaurering av vattendraget Alnarpsån med meandring och omgivande vegetation.

Planförslaget gällande utvecklingsområdet i Flackarp-Höjebromölla medför att en mindre del av jordbruksmarken tas i anspråk för bostadsbebyggelse jämfört med när utvecklingsområdet inte inkluderades i planförslaget, utan stod som en separat FÖP. Detta medför en lokalt positiv effekt för jordbruket. Därutöver är arealen jordbruksmark som ianspråk tas mycket liten i förhållande till landet som helhet, varför planen inte bedöms medföra att möjligheterna att nå målet med ett rikt odlingslandskap inte kan nås på nationell nivå.

8.2.4 Frisk luft

"Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas."

I den aktuella planen innebär ökad möjlighet till att åka kollektivt vilket motverkar fordonstrafikens utsläpp av växthusgaser som kan påverka luftkvaliteten. Luftströmningarna i kommunen bedöms vara goda men i stationsnära lägen kan detta motverkas en viss del genom viss förtätning. I planförslaget är ett intresseområde för vindkraft borttaget, vilket innebär att möjligheterna inte längre är lika stora att minska utsläppen av växthusgaser, något som också påverkar luftkvaliteten. Vidare identifieras även grönstruktur av höga värden i planförslaget, där parker och naturområden kan motverka biltrafikens påverkan på luftkvaliteten. Planen bedöms därför inte påverka möjligheterna att nå målet.

8.2.5 Säker strålmiljö

"Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning."

Markradonundersökningar visar att det förekommer några punkter med högradonmark inom Staffanstorps kommun, gränsen enligt Statens planverk från 1982 är >50 KBq/m³ och inom kommunen förekommer värden mellan 3,9 och 57,7. Markradon finns i vissa jordarter, berggrund samt stenbaserade byggnadsmaterial. Gränsvärdet får inte överstiga ett årsmedelvärde på 200 Bq/m³ för byggnader. Den aktuella planen bedöms inte påverka möjligheterna att nå målet eftersom ny bebyggelse normalt uppförs med radonskydd.

8.2.6 Ingen övergödning

"Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten."

Förslaget till ny ÖP innebär att jordbruksmark tas i anspråk. Jordbruksmark är en av källorna till övergödning som påverkar vattenförekomsterna i kommunen. Genom minskad andel jordbruksmark minskar utsläpp av ämnen som bidrar till övergödningens problematik. Däremot ökar andelen hårdgjorda ytor, och urbana källor såsom dagvatten och enskilda avlopp är också en källa till uppkomsten av övergödning. Genom till exempel lämplig dagvattenhantering som identifieras i kommunens Blåplan (2015) kan effekterna minska. Den föreslagna översiktsplanen bedöms därför inte påverka möjligheterna att nå målet med Ingen övergödning.

8.2.7 Myllrande våtmarker

"Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden."

Genom Höjeåprojektet II, som Staffanstorps kommun var en del av, anlades nio våtmarker fram till år 2014. Våtmarkerna som anlades förbättrade Höjeås biologiska naturvärden. Vidare förekommer naturreservatet Vallby mosse som är ett värdefullt inslag i ett jordbruksintensivt landskap, och syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden. Inga planer på att anlägga nya våtmarker har identifierats i den nya översiktsplanen. Men i planförslaget identifieras områden med höga naturvärden och här ingår även Vallby mosse. Möjligheterna att nå målet *Myllrande våtmarker* beror bland annat på åtgärder för dagvattenhantering i framtiden, samt fortsatt skydd av befintliga våtmarker och anläggning av nya. Den föreslagna översiktsplanen ger möjligheter att bidra till måluppfyllelsen för målet, då utrymme finns för dagvattenhantering och anläggande av våtmarker inom grönområden.

vattendraget Alnarpsån bedöms medverka positivt till naturvärdena utmed vattendragen, samt i denna del av kommunen. Det bidrar också till ökade landskapsvärden och förbättrar vattendragets ekologiska funktion.

Utvecklingen av området i Flackarp-Höjebromölla är planlagt främst i direkt anslutning till Höje å. Vidare är bostadsbebyggelse planlagt i Nordanå som ligger nära Sege å. I samband med utvecklingen av de nya områdena tillskapas nya grönområden och dagvattenhantering, något som kan påverka vattenmiljöerna positivt på sikt.

Den aktuella översiktsplanen ger goda möjligheter att bidra till målet med Levande sjöar och vattendrag.

8.2.11 Ett rikt växt- och djurliv

"Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd."

I den aktuella planen identifieras områden med höga naturvärden, samt parker av stora värden för orterna. Tillskapandet av parker och grönstråk bidrar också positivt till den biologiska mångfalden, liksom restaureringen av Alnarpsån. Bebyggelse, såsom bostäder i Hjärup, har planlagts i anslutning till parker. Vidare identifieras områden med höga naturvärden i planförslaget. Inga riksintressen för naturmiljön eller naturreservat/naturminnen påverkas av den föreslagna markanvändningen. Även befintliga gröna stråk lyfts fram och framtida gröna stråk integreras med dessa såsom längs Höje å.

Genomförandet av den aktuella planen bidrar med goda möjligheter att nå det uppsatta målet.

8.3 Avstämning mot miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormerna för vatten kan komma att påverkas i samband med ökad andel hårdgjorda ytor där urbana källor såsom dagvatten och enskilda avlopp kan påverka ytvattenförekomsternas kvalitet. Främst påverkar förslaget genom möjligheter till en förbättrad dagvattenhantering och minskad mängd enskilda avlopp, varför miljö kvalitetsnormerna för vatten bedöms vara opåverkade.

Stora delar av kommunen är bullerutsatt. Genom planering av bostäder i kollektivtrafik och spårnära områden kan mängden byggnader som utsätts för buller öka, samtidigt ökar möjligheterna för bullerskydd i samband med nybyggnation, varför miljö kvalitetsnormerna för buller bedöms kunna nås och möjligen att nybyggnationer kan förbättra bullerbilden för äldre bebyggelse som idag inte bullerskyddas.

Miljö kvalitetsnormerna för luft bedöms inte påverkas av den föreslagna översiktsplanen, då halterna ligger långt under MKN. (52)

11. Källförteckning

1. Länsstyrelsen Skåne. Skånska åtgärder för miljömålen 2016-2020 [Internet]. 2016 [citerad 24 januari 2018]. Report No.: 2016:16. Tillgänglig vid: http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2016/Skanska_atgarder_for_miljomalen_2016-2020.pdf
2. Staffanstorps kommun. Framtidens kommun - perspektiv 2038 [Internet]. 2009. Tillgänglig vid: <https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2012/10/OVFK20382011Web.pdf>
3. Region Skåne. Det öppna Skåne 2030 – Skånes regionala utvecklingsstrategi [Internet]. 2014. Tillgänglig vid: https://www.mah.se/upload/Samverkan/Det_%C3%B6ppna_Sk%C3%A5ne_LowRes_sve.pdf
4. Region Skåne. Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050 [Internet]. 2017. Tillgänglig vid: https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/transportstrategi2050_webbversion.pdf
5. Region Skåne. Flerkärnighet i Skåne.
6. Länsstyrelsen Skåne. Regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet [Internet]. 2017. Tillgänglig vid: <http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/lantbruk-och-landsbygd/landsbygdsprogrammet%202014-2020/hp/Regionalhandlingsplan.pdf>
7. Länsstyrelsen Skåne. Skånes landsbygdsutveckling [Internet]. [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.lansstyrelsen.se:80/skane/Sv/lantbruk-och-landsbygd/landsbygdsutveckling/landsbygdsprogrammet/Pages/om-landsbygdsprogrammet-Sk%C3%A5ne-och-Eu.aspx>
8. Länsstyrelsen Skåne. Vägen till ett biologiskt rikare Skåne – Naturvårdsstrategi för Skåne [Internet]. 2014. Report No.: 511-23339–2014. Tillgänglig vid: http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2015/naturvardsstrategi_for_skane.pdf
9. Länsstyrelsen Skåne. Naturvårdsprogram, Landområde Staffanstorp [Internet]. [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.lansstyrelsen.se:80/skane/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/planeringsunderlag/naturvardsprogram/landomrade/staffanstorp/Pages/index.aspx>
10. Länsstyrelsen Skåne. Kulturmiljöprogram, översiktliga kommunbeskrivningar Staffanstorp [Internet]. [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.lansstyrelsen.se:80/skane/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/landskapsvard/kulturmiljoprogram/oversiktliga-kommunbeskrivningar/Pages/Staffanstorp.aspx>
11. Länsstyrelsen Skåne. Kulturmiljöprogram för Skåne [Internet]. 2008. Tillgänglig vid: <http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/planpm/KulturmiljoprogramplanPM.pdf>

12. Länsstyrelsen Skåne. Kulturmiljöprogram Karttjänst [Internet]. 2018 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Skane/Kulturmiljoprogram/>
13. Länsstyrelsen Skåne. Görslöv - Bara - Torup - Hyby [M:K 116] [Internet]. 2008 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: http://www.lansstyrelsen.se:80/skane/Sv/publikationer/pluskatalogen/Pages/MK_116.aspx
14. Länsstyrelsen Skåne. Alnarp - Burlöv [M:K 77] [Internet]. 2008 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: http://www.lansstyrelsen.se:80/skane/Sv/publikationer/pluskatalogen/Pages/MK_77.aspx?keyword=riksintresse
15. Staffanstorps kommun. Natur, kultur och sevärt. 2016 [citerad 24 januari 2018]; Tillgänglig vid: <https://staffanstorp.se/fritid-och-upplevelser/natur-kultur-och-sevart/>
16. Länsstyrelsen Skåne. Höje ås dalgång upp till Knästorp [Internet]. [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.lansstyrelsen.se:80/skane/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/planeringsunderlag/naturvardsprogram/landomrade/staffanstorp/1-hoje-as-dalgang/Pages/index.aspx>
17. Länsstyrelsen Skåne. Naturbetesmarker väster om Trolleberg [Internet]. [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: http://www.lansstyrelsen.se:80/skane/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/planeringsunderlag/naturvardsprogram/landomrade/staffanstorp/1-hoje-as-dalgang/Pages/1a._Naturbetesmarker_vaster_om_Trolleberg.aspx
18. Länsstyrelsen Skåne. Backlandskapet Mölleberga-Särslöv-Torreberga [Internet]. [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.lansstyrelsen.se:80/skane/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/planeringsunderlag/naturvardsprogram/landomrade/staffanstorp/7-backlandskapet/Pages/index.aspx>
19. Länsstyrelsen Skåne. Landskapsbildsskydd och strandskydd Karttjänst [Internet]. 2018. Tillgänglig vid: <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Skane/Strandskydd/>
20. Naturvårdsverket. Förordnande som naturreservat för Vallby mosse i Staffanstorps kommun. [Internet]. 1983. Tillgänglig vid: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/handlingar/rest/dokument/221906>
21. Naturvårdsverket. Backlandskapet söder om Romeleåsen [Internet]. 2000. Tillgänglig vid: <http://nvpub.vic-metria.nu/handlingar/rest/dokument/203134>
22. Havs- och vattenmyndigheten. Ramdirektivet för vatten - utgångspunkt för svensk vattenförvaltning [Internet]. 2016 [citerad 04 juni 2018]. Tillgänglig vid: <https://www.havochvatten.se/hav/samordning--fakta/miljomal--direktiv/vattendirektivet.html>
23. Vatteninformationssystem Sverige (VISS) Karttjänst [Internet]. 2020 [citerad 6 mars 2020]. Tillgänglig vid: <http://viss.lansstyrelsen.se>
24. Eklövs Fiske och Fiskevård. Inventering av stormusslor i Höje å 2016 - Vattenavledningsföretaget av Höjeån 1896–97 [Internet]. 2016 [citerad 6 mars 2020].

- Tillgänglig vid:
http://www.hojea.se/rapporter/Inventering_musslor_Hoeje_aa_2016.pdf
25. Svenskt Vatten. Hållbar dagvattenhantering [Internet]. 2018 [citerad 04 juni 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.svensktvatten.se/vattentjanster/rornat-och-klimat/klimat-och-dagvatten/avledning-av-spill--dran--och-dagvatten-p110/>
 26. Staffanstorps kommun. Regnbäddar – biofilter för dagvatten [Internet]. 2017 [citerad 04 juni 2018]. Tillgänglig vid: <https://staffanstorp.se/2017/10/25/regnbaddar-biofilter-for-dagvatten/>
 27. Naturvårdsverket. Skyddad natur [Internet]. 2018 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
 28. Ekologgruppen. Höjeåprojektet II - Slutrapport [Internet]. 2015. Tillgänglig vid: http://www.hojea.se/rapporter/Hproj_II_Slutrapport_Etapp_3.pdf
 29. Trafikverket. Beslut om fastställda riksintressen [Internet]. 2018 [citerad 04 juni 2018]. Tillgänglig vid: <https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/samhallsplanering/Riksintressen/Beslut-om-faststallda-riksintressen/>
 30. Vägverket. Klimatstrategi för vägtransportsektorn [Internet]. 2004. Report No.: 2004:102. Tillgänglig vid: https://trafikverket.ineko.se/Files/sv-SE/11410/RelatedFiles/2004_102_klimatstrategi_for_vagtransportsektorn.pdf
 31. Trafikverket. Lund–Arlöv, fyra spår (Projekt i länet) [Internet]. Trafikverket. 2017 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <https://www.trafikverket.se/nara-dig/Skane/projekt-i-skane-lan/lund-arlov/>
 32. Länsstyrelsen Skåne. Ledinventering i Skåne län (Karttjänst) [Internet]. 2018. Tillgänglig vid: <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Skane/Ledinventering/>
 33. Naturvårdsverket. Riktvärden för buller från vägar och järnvägar vid nybyggnationer [Internet]. Naturvårdsverket. 2018 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Buller/Buller-fran-vagar-och-jarnvagar-nybyggnation/>
 34. Socialstyrelsen. Buller - Höga ljudnivåer och buller inomhus [Internet]. 2008. Tillgänglig vid: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/ad862888cbd54496b6aa8ec71247bd75/buller-hoga-ljudnivaer-inomhus.pdf>
 35. Naturvårdsverket. Luften i Sverige [Internet]. Naturvårdsverket. 2017 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Statistik-om-luft/Luften-i-Sverige/>
 36. Naturvårdsverket. Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft [Internet]. Naturvårdsverket. 2017 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Luft-och-klimat/Miljokvalitetsnormer-for-utomhusluft/>
 37. Naturvårdsverket. Luftguiden - handbok om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft (Version 3) [Internet]. 2014. Report No.: 2014:1. Tillgänglig vid: <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-0178-0.pdf?pid=13069>

38. Naturvårdsverket. Marknära ozon den senaste månadens dygns maximala 8-timmarsmedelvärden (preliminär statistik) [Internet]. Naturvårdsverket. 2020 [citerad 3 mars 2020]. Tillgänglig vid: <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Ozon--marknara-halter-i-luft-den-senaste-manadens-dygns-maximala-8-timmarsmedelvarden/?visuallyDisabledSeries=260072e432268e04>
39. Skånes luftvårdsförbund. Luftkvalitet med fokus på kvävedioxid och partiklar PM10 i Skånes kommuner 2014. 2014.
40. Staffanstorps kommun. En säker och trygg kommun. 2016 [citerad 24 januari 2018]; Tillgänglig vid: <https://staffanstorp.se/kommun-och-politik/trygghetsarbete/>
41. Staffanstorps kommun. Granskning av folkhälsoarbetet. Revisionsrapport. 2012.
42. Boverket. Hälsa och säkerhet – från översiktsplan till bygglov [Internet]. overket. 2017 [citerad 24 januari 2018]. Tillgänglig vid: <http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/halsa-sakerhet-och-risker/halsa-och-sakerhet--fran-oversiktsplan-till-bygglov/>
43. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Olycksrisker och MKB: att integrera risk- och säkerhetsfrågor i MKB-processen [Internet]. 2012. Tillgänglig vid: <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/26494.pdf>
44. Helsingborgs stad. Strategi för bebyggelseplanering intill rekommenderade färdvägar för transport av farligt gods. Slutrapport (revision 3). 2011.
45. WSP. Detaljerad riskbedömning för vägplan - Transport av farligt gods på väg. 2016.
46. Länsstyrelsen Skåne. Riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen - bebyggelseplanering intill väg och järnväg med transport av farligt gods. [Internet]. 2007. Tillgänglig vid: <http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/H%C3%A4lsa%20och%20s%C3%A4kerhet/RIKTSAMrev1.pdf>
47. SOU. Sverige inför klimatförändringar - hot och möjligheter [Internet]. 2007. Report No.: 2007:60. Tillgänglig vid: <https://www.regeringen.se/contentassets/94b5ab7c66604cd0b8842fd6510b42c9/sverige-infor-klimatforandringarna---hot-och-mojligheter-missiv-kapitel-1-3-sou-200760>
48. Statens folkhälsoinstitut. Samhällsplanering för ett aktivt liv – fysisk aktivitet, byggd miljö och folkhälsa [Internet]. 2008. Report No.: 2008:30. Tillgänglig vid: http://rydeen.se/about/R200830_samhallsplanering_0811.pdf
49. Malmö stad. Strukturbild MalmöLund. [Internet] 2019. Tillgänglig vid: <https://malmo.se/Service/Var-stad-och-var-omgivning/Stadsplanering-och-strategier/Oversiktsplan-och-strategier/Strategiska-planer/Strukturbild-MalmoLund.html> [2020-03-11]
50. MSB. Översvämningskartering utmed Höje å - Sträckan från Genarp till mynningen i Öresund, inklusive biflödet Önerupsbäcken (Rapport nr: 47). 2015.
51. MSB. Översyn av områden med betydande översvämningsrisk. Enligt förordning (2009:956) om översvämningsrisker. [Publikationsnummer MSB1152] 2018.

- 52 Skånes Luftvårdsförbund. Årsrapport för Staffanstorps kommun - kontroll av luftkvalitet inom samverkansområdet Skåne. 2018.
- 53 SFS (2015:216) Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Tillgänglig vid: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2015216-om-trafikbuller-vid_sfs-2015-216 [2020-08-12]